

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, SAUSIO–JANUARY 5, 2019 • Vol. CX NR. 2

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-04-2019

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 188 dienos

Prieš 100 metų Kaunas tapo laikinąja Lietuvos sostine

Sigito Kazlauskas nuotr.

1919 metų sausio 2-ąją į Kauną iš okupuoto Vilniaus persikėlė Mykolas Šleževičiaus vadovaujama Lietuvos Respublikos vyriausybė, o kartu – ir kitos valstybei svarbios institucijos. Kaunas de facto tapo laikinąja šalies sostine (nors ir nėra jokio oficialaus dokumento, kuriame įtvirtintas šis jo statusas) bei svarbiausiu Lietuvos miestu, inicijavusiu Lietuvos valstybės vystymąsi. Tuo pačiu sparčiai augo ir miestas, tad ikikarinis laikotarpis vėliau buvo pavadintas Kauno suklestėjimo laikotarpiu.

1919 metų sausį Jonas Vileišis buvo Lietuvos vyriausybės Vidaus

reikalų ministras. Jo ir kitų tuometinių valstybės pareigūnų užduotis buvo perkelti institucijas iš Vilniaus į Kauną, organizuoti krašto gynybą.

Kaip vyko valstybinių institucijų persikėlimas, krašto gynybos organizavimas Kaune, kaip tuomet sugyveno skirtingos tautinės bendruomenės? Ar galima 1919-uosius vadinti kone antruoju Kauno gimtadieniu, o gal tai – per daug provokacija?

Į šiuos bei kitus klausimus atsakymų ieškota diskusijoje, kuri šimtmečio proga buvo surengta Kauno miesto muziejaus Rotušės skyriuje.

– 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Kaune pagerbtas Pirmosios Respublikos ministrų atminimas – 10 psl.

Ray Ragelis – pirmasis lietuvis NBA lygoje – 11 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Į NBA duris beldžia dar vienas lietuvis

Krepšinio talentų vertinimu užsiimantis populiarus internetinis tinklalapis „The Stepien“ sudarė atnaujintą pajėgiausių galimų 2019-ųjų NBA naujokų biržos dalyvių reitingą, kuriame atsidūrė net trys lietuviškos pavardės. Tarp šimto perspektyviausių planetos žaidėjų vietos atsirado 71-ąją vietą užėmusiam Tadu Sedekerskiui, šiuo metu besigydančiam penktojo kairės pusės stuburo slankstelio traumą. Labai solidaus įvertinimo sulaukė Vilniaus „Ryto“ atstovas Deividas Sirvydis. Aštuoniolikmetis sostinės komandos talentas ekspertų sudarytame reitinge užėmė net 32-ąją poziciją.

19-mečio krepšinio talento svajonė – atstovauti Lietuvos nacionalinei komandai jau 2020-ųjų Tokijo olimpinėse žaidynėse.

„Iggy“ Brazdeikis, Kaune gimęs ir Kanadoje augęs krepšininkas, rodąs puikius rezultatus Michigano universiteto (University of Michigan) klube.

– 9 psl.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Trys karaliai – *Epiphany*

GINTARAS JONIKAS

Jėzų lanko Rytų išminčiai

Evangelija pagal Matą, 2:1–12

Jėzui gimus Judėjos Betliejuje karaliaus Erodo dienomis, štai atkeliavo į Jeruzalę išminčiai iš Rytų šalies ir klausinėjo: „Kur yra gimusis Žydų karalius? Mes matėme užtekant jo žvaigždę ir atvykome jo pagarbinti“. Tai išgirdęs, karalius Erodas sunerimo, o su juo ir visa Jeruzalė. Jis susikvietė visus tautos aukštuosius kunigus bei Rašto aiškintojus ir teiravosi, kur turėjęs gimti Mesijas. Tie jam atsakė: „Judėjos Betliejuje, nes pranašas yra parašęs:

Ir tu, Judo žemės Betliejau, anaip tol nesi menkiausias tarp žymiųjų Judo miestų, nes iš tavęs išeis vadas, kuris ganys mano tautą – Izraelį“.

Tuomet Erodas, slapčia pasikvietęs išminčius, smulkiai juos išklausinėjo apie žvaigždės pasirodymo metą ir, siųsdamas į Betliejų, tarė: „Keliaukite ir viską sužinokite apie kūdikį. Radę praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau“. Išklause karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurią jie buvo matę užtekant, traukė pirmą, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. Išvydę žvaigždę, jie be galo džiaugėsi. Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino. Paskui jie atidengė savo brangenybių dėžutes ir davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros. Sapne įspėti nebegrįžti pas Erodą, kitu keliu pasuko į savo kraštą.

Šiandien prisimename tris keistus ir egzotiškus lankytojus, kurie atvyko pasveikinti kūdikį, Jėzų. Jie primena mums, kad yra daugybė būdų, kaip Kristus mus visus surenka su juo susitikti ir dėkoti Tėvui.

Daugeliui krikščionių *Epiphany* – Trijų Karalių šventė (kuri Lietuvoje taip pat žinoma kaip „Mažosios Kalėdos“) – tai Kalėdų sezono pabaiga. Tačiau *Epiphany* yra ne kas kita, kaip Kalėdų žinios esmė. Žodis „epiphany“ reiškia „apsireiškimą“ arba „pasirodymą“. Iš esmės krikščioniškas pašaukimas yra parodyti pasauliui Jėzų Kristų ir jo šlovę. *Epiphany* – Trys Karaliai pripažįsta, kad Jėzus Kristus, naujagimis, yra visų žmonių Gelbėtojas.

Kalėdų sezono metu mes svarstome – ką reiškia tikėti? Nes Žodis tapo

Kūnu ir apsigyveno tarp mūsų. Dievas pasirinko gyvenimą tarp mūsų, žmonių. Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpačio, esame išgelbėti iš mūsų visų nuodėmių pasekmių. Štai kodėl švenčiame Kalėdas!

Visa kita veikla, susijusi su Kalėdomis – pavyzdžiui, apsiikeitimas dovanomis atostogos, svečiavimasis, susitikimai su draugais – yra gražūs anterinis reiškiny. Tikrasis Kalėdų stebuklas yra ne tik tai, kad Dievas tapo žmogumi Jo Sūnaus Jėzaus Kristaus asmenyje, bet, kad Kristus per savo Bažnyčią ir toliau yra mūsų pasaulyje.

Kalėdos ir *Epiphany* – Trys Karaliai, mums yra skatinimas atsinaujinti dėkingume už gautą pasitikėjimą, už tai, ką Dievas, tapdamas žmogumi, dėl mūsų padarė. Per Jėzaus Kristaus asmenį ir gyvenimą, Dievo Žodis tapo gyvuju Dievu, mums matomu ir girdimu Kūnu. Dievas be abejonės parodė, kaip Jis mus myli ir kaip su mumis dalijasi savo gyvenimu. Dievas dalijasi savo gyvenimu su mumis per Bažnyčią ir

sakramentus. Jėzaus Kristaus asmenyje ir gyvenime Dievas visiškai priėmė žmogaus prigimtį ir su Juo, per Jį ir Jame – mes tampame vienu kūnu ir viena dvasia. Tai yra Kalėdų paslaptis – Dievas visur ir visuose žmonėse lieka tiesa.

Epiphany – Trijų Karalių šventė kviečia mus dar kartą apsvarstyti tikrąją Kalėdų prasmę ir atitinkamai gyventi. Išminčiai, dovanodami Jėzui auksą, smilkalus ir mirą, Jėzų pripažino visų žmonių Gelbėtoju. Ši nuostabi šventė kviečia mus paklausti: kokią dovaną mes galime dovanoti Jėzui, kuria Jį pripažįstame savo Gelbėtoju?

Žinoma, tinkamiausia dovana yra siekti gyventi taip, kaip protingai sako vienas išminčius – mes dabar esame Jo rankos ir kojos, Jo siela ir širdis. Mes turime galimybę skleisti Jėzaus mokymą ir tapti krikščioniško gyvenimo būdo pavyzdžiu kitiems broliams ir seserims. Mes išsipareigojame pakviesti juos sekti Jėzų Kristų, tapti Jo Bažnyčia. Trijų Karalių – *Epiphany* šventė

yra ne tik vienadienė liturginė šventė, bet yra ir idealus laikas apmąstyti mūsų krikščioniškojo tikėjimo praktiką, kad atėjusių naujų metų eigoje mes per save parodytume pasaulio Gelbėtojo šlovę, kuris mus išpirko iš nuodėmės ir kuris mums suteikia gyvybę per jo Bažnyčią ir sakramentų šventimą.

Mes matėme užtekant jo žvaigždę ir atvykome jo pagarbinti! (Mat 2:2)

Katalikų spauda apie arkivyskupą Sigitą Tamkevičių

Katalikų žinių agentūra (Catholic News Agency) 2018 m. gruodžio 26 d. perspausdino anksčiau skelbtą straipsnį apie arkivyskupą Sigitą Tamkevičių. Straipsnis parašytas anglų kalba. Straipsnio autorius – Andrea Gagliarducci. Antraštė skelbia: „Susipažinkite su jėzuitu, kuris išliko gyvas po KGB įkalinimo“ (Meet the Jesuit who survived the KGB).

Autorius rašo, kad popiežius Pranciškus, lankydamasis Lietuvoje praėjusį rugsėjį, aplankė Okupacijų ir laisvės kovų muziejų, įsikūrusį buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje. Tarp popiežių lydinčiųjų buvo arkivyskupas S. Tamkevičius, kuris pats buvo įkalintas šiame pastate, jame tardomas ir nuteistas. Primenama, kad šiame pastate kalėjo 300 kunigų, o iššudytų kalinių skaičius siekė daugiau kaip 2 000. Arkivyskupas Tamkevičius šiame pastate kalėjo 8 mėnesius, buvo tardomas 60 kartų, o tada nuteistas ir ištremtas į Sibirą.

Straipsnis primena arkivyskupo Tamkevičiaus kovą prieš sovietų

vykdomą Katalikų Bažnyčios persekiojimą okupuotoje Lietuvoje: jis 11 metų redagavo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Pasakojama, kaip arkivyskupą sujaudino popiežiaus Pranciškaus apsilankymas KGB rūsiuose. Arkivyskupas prisipažino 35 m. svajojęs, kad vieną dieną popiežius aplankys tą vietą, kur jis pats ir daugelis kitų buvo įkalinti.

Straipsnį iliustruoja arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus nuotrauka ir šturpi Okupacijų ir laisvės kovos muziejuje išsaugota kalėjimo kamerų nuotrauka. Straipsnį galima paskaityti internetinėje svetainėje www.catholicnewsagency.com.

Parengė Rimas Černius

www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

Į Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

Į Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Į Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

Į Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Redaktorė Virginija Petrauskienė

ŠEŠTADIENIO POKALBIAI

Mylimiesiems – pasaulyje geriausią dovaną

Didžiausia mūsų gyvenimo vertybė – mylimi žmonės: šeimos nariai, draugai, kaimynai ar tie, kuriais dėl kokių nors priežasčių žavimės iš tolo. Kaip tuos žmones pradžiuginti? Šis klausimas mus aplanko ne tik prieš šventes (na, bent jau ką tik pražūsusios metinės šventės ne vienam šį klausimą iškėlė visu rimtumu).

Štai prieš porą metų garsus aktorius George Clooney susikvietė keliolika artimiausių savo draugų ir visiems ant stalo padėjo po dovaną – lagaminėlį. Kiekviename lagaminėlyje buvo po vieną milijoną dolerių grynais. Žinoma, materialūs dalykai laimės nesuteikia. Tačiau turint pinigų, galima pa(si)dovanoti ne vieną laimės akimirką. .

Jeigu mūsų fantazijos neribotų mintis apie tai, kad svajonių dovanai-staigmenai, skirtai patiems brangiausiems žmonėms, turime tiek pinigų, kiek tik prireiks. Ką tuomet jiems padovanotumėte?

Vilma Kava, žurnalistė, rašytoja, „Draugo“ tarybos narė:

Yra menas dovanoti dovanas, kurios žmonėms patinka, atitinka, ir yra reikalingos. Paprastai juk dovanojame tai, ką patys norėtume gauti. Galvodama apie savo artimus, turėdama finansines jėgas, dovanočiau bilietus į geriausius pasaulio muziejus, galerijas ir koncertų sales. Juk galėčiau geriausius atlikėjus užsakyti ir privačiai, tiesa? Bet būtent dovanočiau bilietus, nes žiūrovai yra renginio dalis, ir jie leidžia patirti visą išpūdžių paletę.

Dar užsakyčiau savo brangiems žmonėms įvairius darbus skirtingose šalyse. Kad jie turėtų galimybę tarsi gyventi įprastinį šalies žmonių gyvenimą, ne turistų: keltis ryte, eiti į darbą, veikti kartu su bendradarbiais, gaminti maistą, bendrauti su kaimynais, planuoti savaitgalius. Nes tai, ką tu patiri, lieka tau.

Laima Karasch, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus darbuotoja:

Manau, kad jeigu aš turėčiau neribotas finansines galimybes, tai jas automatiškai turėtų ir mano artimiausi žmonės – mano šeima. Tačiau jeigu tik man vienai stebuklingu būdu būtų suteikta tokia galimybė – padaryti staigmeną, dovaną savo brangiausiems žmonėms, tuomet norėčiau kelių dalykų. Pirmiausiai – pagerinti buitines sąlygas ir suteikti daugiau patogumų savo mamai, gyvenančiai Lietuvoje, taip pat padovanoti namus savo dukrai ir sesers šeimai. Taip pat skirčiau didelę paramą gyvūnų prieglaudoms. Ir dar būtų įdomu visiems kartu su šeima kur nors pakeliauti. O gal net geriau – norėčiau nupirkti namus, kuriuose galėtume visi susitikti – mama, dukra, sesuo, pusbroliai, kiti giminaičiai, kurie yra likę Lietuvoje. Aš jų visų labai pasiilgstu. Tačiau kai nuvykstu į Lietuvą, ne visus suspėju aplankyti, kartu pabūti. Todėl tuose namuose visi – giminės iš mamos ir tėčio pusės – susirinktume ir pagyventume kartu, kaip viena didelė šeima. Kad bent jau tą laiką leistume niekur neskubėdami.

Aušrelė Sakalaitytė, aktyvi lietuvių bendruomenės veikėja, JAV LB tarybos narė:

Turiu seserį, kuri gyvena Omahaje, Nebraskos valstijoje. Labai norėčiau palengvinti savo sesers ir jos vyro buitį – pasamdyti žmonių, kurie jiems padėtų tvarkytis, gaminti maistą. Jiems patiems jau sunku tuo pasirūpinti. Seseriai prieš porą mėnesių buvo sušlubavusi sveikata. Ji patyrė smegenų veiklos sutrikimą, dėl kurio staiga pamiršo anglų kalbą. Tačiau

lietuviškai kalbėjo puikiai. O jos vyras yra amerikietis. Ligoninėje atsitiktinai sutikti lietuviai sesers vyrui pasakė, kokia kalba ji kalba. Buvo problemų, kai reikėjo susikalbėti su gydytojais. Tačiau dabar pamažu sveikata atsistato, ji pradeda vėl kalbėti angliškai.

Dar norėčiau kartu su savo seseria pakeliauti po pasaulį. Norėčiau, kad ji pamatytų tas nuostabias vietas, kurias man pasisekė pamatyti, apie kurias aš jai papasakoju: Romą, kitus Italijos miestus, Sankt Peterburgą (buvusį Leningradą). Maskvą ir tuometinį Leningradą man teko aplankyti tuomet, kai sovietiniais laikais keliaudavau į Lietuvą. Aš norėčiau savo seseriai nupirkti kruizinę kelionę laivu. Tai puikus, mano išbandytas būdas keliauti, kai atplaukus į kokį nors miestą, nereikia su savimi gabentis visų lagaminų. Tiesiog pasiimi rankinuką, visą dieną turistauji, o vakare grįžti į laivą ir plauki iki kito miesto.

Kostas Maštauskas, JAV LB Centrinio New Jersey apylinkės pirmininkas:

Už pinigus galima daug ką nupirkti, tačiau nematerialių dalykų, pavyzdžiui, sveikatos savo šeimai nenupirksi. Jeigu turėčiau daug pinigų ir norėčiau pradžiuginti savo artimus

žmones, tikriausiai nupirkčiau lietuvių bendruomenės namus. Tai būtų džiaugsmas ir mano patiems artimiausiems – žmonai, vaikams, ir visiems tautiečiams, mūsų lietuvių bendruomenės nariams. Nes dabar mes skolinamės – nuomojame sales iš kaimynų – latvių ir estų. Pavyzdžiui, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 100-metį šventėme estų bendruomenės namuose, o Naujuosius metus sutikome latvių salėje. Mūsų lituanistinė šeštadienio mokyklėlė veikia estų namuose. Taigi, turėdamas neribotas finansines galimybes, tikrai pirkčiau namus, kuriuose tautiečiai galėtų dažniau burtis, rengti įvairias šventes bei kitokius renginius.

Inga Puodžiukynienė, Nantucketo salos LB pirmininkė:

Mano artimieji mėgsta keliones. Tačiau dabartiniais laikais pakeliauti nėra sunku, jeigu esi sveikas. Gal didžiausia kliūtis būna ne pinigai, o laiko, laisvų dienų stoka. Būtų smagu kartu su jais pakeliauti, pabūti. Nors aš pati kasmet skrendu į Lietuvą ir aplankau ten gyvenančius savo artimuosius, tačiau visada to laiko, praleisto kartu, atrodo per mažai. Kai gyveni toli nuo brangių žmonių, tuomet pabūti kartu atrodo didžiulis turtas. Norėčiau nupirkti namą kur nors pietuose, pavyzdžiui, kokioje Havaii saloje. Į jį galėtume visi susirinkti ir pagyventi, pasidžiaugti vieni kitais.

Prieš 100 metų Kaunas tapo laikinąja Lietuvos sostine

Atkelta iš 1 psl.

Miesto muziejus čia pristatė ambicingą, daugiau nei 20 metų trukšiantį projektą „Prieš 100 metų“, kuris buvo įkvėptas ir pradėtas bendradarbiaujant su projekto „LT1918“ komanda. Taip pat pasirašyta Kauno miesto muziejaus ir Kauno regioninio valstybės archyvo bendradarbiavimo sutartis.

Kauno miesto muziejaus direktoriaus Gabriėliaus Sužiedėlio teigimu, 1919-ųjų metų pradžioje miestas iš tiesų buvo labai vargingas, išsekęs po karo, „pati Lietuvos valstybė buvo labai silpna, apsupta kelių priešų, tik prasidėjo Nepriklausomybės kovos, bet vizija, žmonių tvirtas siekimas davė tai, kad po 22 metų turėjome tvirtą ir modernią europinę sostinę”.

„Kaunui be galo reikšmingi metai, kadangi įvyksta didžiulis šuolis, kuris įvyksta ne tik dėl institucijų valstybinių, kariuomenės dalinių, savanorių plūdimo iš provincijos į Kauną, prasideda aktyvus draugijų darbas, švietimo veikla, suvažiuoja Lietuvos intelektualinis žiedas, daugybė mokytojų”, – apie istorinius 1919-uosius metus pasakojo Simonas Jazavita, Kauno miesto muziejaus istorikas.

Dėl okupuoto Vilniaus Kaunas laikinąja sostine išliko iki pat 1940-ųjų birželio 15 dienos, prasidėjus Sovietų Sąjungos okupacijai. Per šį laikotarpį Kaunas tapo politiniu, ekonominiu bei kultūriniu šalies centru: jame susitelkė valstybės valdymo institucijos, įvairių šalių diplomatinės atstovybės, kariuomenė, vystėsi pramonė, veikė Vytauto Didžiojo universitetas ir Valsybės teatras.

Seimas šiuos metus paskelbė Laiškinosios sostinės atminimo metais.

TELKINIAI

LEMONT, IL – LIETUVĄ

Vaiko vartai į mokslą
Trečiadienio
kelionė

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

2018 m. org. „Vaiko vartai į mokslą“ (VVM) paminėjo dvidešimties veiklos metų jubiliejų. Tai Čikagos apylinkėse įsteigtos organizacijos paramos Lietuvai jubiliejiniai metai. Šiuo metu organizacija remia dešimt pomokyklinių dienos centrų, kurie dirba su rizikos grupės šeimų vaikais ir jaunuoliais: Vilniuje (2), Kaune, Kazlų Rūdoje, Rukloje, Rumbonyse, Šateikiuose, Užpaliuose, Varėnoje, Žemaičių Kalvarijoje. Centrus kasmet lanko arti 350 lankytojų. 2019 m. vasario 10 d., 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, VVM pateiks veiklos ataskaitą visuomenei. Bus ne tik žvelgiama į dvidešimties veiklos metų kelią, bet ir kas dirbama dabar. Bus pasidalinta žiniomis apie pastarųjų metų veiklą, naujienomis ir ateities planais, pateikta finansinė ataskaita. Visi kviečiami datą pasižymėti savo kalendoriuose. Lietuvos vaikų labai dirbame toliau visi, ir tie, kurie dirba tiesiog su vaikais, ir tie, kurie juos remiame.

Kūčių malda „Vilties angelo“ centre.

Organizacijos valdyba iki šiol palaiko artimus ryšius su remiamų centrų vadovėmis ir per jas, ir per apsilankymus centruose bei metines ataskaitas sužinoma apie centruose atliekamus darbus, projektus ir suteikiamą pagalbą. Kiekvienas centro lankytojas yra unikalus, centruose dirbama su kiekvienu lankytoju, pagal jo ar jos ypatingus poreikius. Pirmasis dienos centras, kurį organizacija rėmė ir kurį iki šiol remia, tai Vilniuje veikiantis „Vilties angelas“. Centro vadovė ses. Jolita Matulaitytė kartu su šventiniais linkėjimais org. valdybai atsiuntė centre daug metų dirbančios soc. darbuotojos Linos Gervytės-Michailovos pasakojimą apie centro kasdienybę, apie jos susitikimus su viena centro lankytoja, trylikametę mergaitę. Tokie pasakojimai akivaizdžiai rodo, kiek darbo įdedama, kiek rūpestingos globos teikiama kiekvienam centro lankytojui, net kai bendravimas nelengvas...

Kai pirmą kartą važiauvau į mokyklą paimti mergaitės, nežinojau kaip bus. Ir kiekvieną kartą: penktą ir septintą, vis dar nežinau kaip bus...

Kiekvieną trečiadienį važiuoju į mokyklą, kur mokosi trylikametė mergaitė, laukiu jos mokyklos kieme, kartais jai paskambinu ar einu į mokyklos vidų jos ieškoti. Tada mes važiuojame į žirgyną, esantį už miesto, kur ji lanko žirgų terapiją. Po valandos ją parvežu į miestą ir išleidžiu netoli jos namų. Grįžtu kupina skirtingų jausmų.

Vienas trečiadienis

Trečiadieniais paskutinė pamoka mergaitei būna kūno kultūra. Eidama link sporto salės pama-

Kokios Kalėdos vaikams be dovanų?

tau ją bėgančią nuo manęs ir pasislepiančią už kampo. Tik spėju garsiai sušukti, jog lauksiu jos kieme. Žinodama, kad ji dar eis valgyti į mokyklos valgyklą, o paskui turės ten budėti, kieme susirandu tvorelę ir atsisėdu. Čia mane sėdinčią ji tikrai pamatys net ir per valgyklos langus (gal po dviejų mėnesių ji manęs paklaus, ar aš matau ją valgykloje...). Sėdžiu ant tvorelės ir kantriai laukiu, vis nežinodama, ar ji ateis, ar ne... Kada ateis?.. Plačiai atsiveria mokyklos durys, ji vaidina, kad kalba telefonu. Aš atsistoju ir einu mašinos link. Jaučiu, jog ji eina iš paskos vis su telefonu prie ausies. Tik nieko nekalba... Sėdam į automobilį. Ji nuo manęs užsidengia savo kuprine ir susigūžusi žiūri pro langą... Paklausiu, ką ji šiandien valgė pietų, o ji šaukia: „Ne jūsų reikalas, aišku!“ Aišku... Bet tikiu, kad kada nors bus kitaip...

Kitas trečiadienis

Atvažiuoju į mokyklą. Užeinu į pastatą ir sutinku jos draugę. Šalia iš už kampo matau kyšančias mano trylikametės draugės kojas. Atpažįstu iš sportbačių. Tada aš apsimetu, kad nematau batų, bet labai gerai žinau, kad esu puikiai girdima. Draugės klausiu, gal ji matė mano draugę ir gal galėtų, kai ją pamatys, pasakyti, kad aš jos lauksiu kieme. Ji sutinka atlikti man tokią paslaugą! Valio!

Vėl ant tos pačios tvorelės laukiu keliolika minučių. Ir vėl mergaitė išeina kalbėdama telefonu, vėl einame mašinos link kelių metrų atstumu viena nuo kitos. Pakeliui į žirgyną mano pakeleivė atsidaro kuprinę ir skaičiuoja obuolius, sako, kad prisirinko prie mokyklos, kur auga obelis... Vieną obuolį atkiša man. Oho! Mano širdis džiūgauja! Ačiū! Labai mėgstu obuolius! O dar septyni obuoliai lieka žirgui...

Prie žirgyno ji nerangiai lipa iš mašinos ir šaukia: „Kur man dėti tuos obuolius? Kaip man juos nusinešti? Mano kuprinė jau plyšta nuo to svorio...“ Aš greitai pasiknisu savo kuprinę ir surandu krepšelį obuoliams... Užskaityta! Ji trenkia durimis ir beveik visada būtinai pasako: „Nevisogero. Ir nepavokite mano kuprinės“.

Dar vienas trečiadienis

Pamačiusi mane pro mokyklos durų langą ji už kažko užkliūva, susipainioja kojos ir parkrenta ant žemės. Dar kitoks scenarijus... Aš nereaguju, tik pasakau jai, kad lauksiu mašinoj... Ir vėl viskas panašiai. Ji vėl sėdi mašinoje užsidengusi kuprine, liepia man nežiūrėti į ją... Prie žirgyno aš jai sakau, kad gali palikti kuprinę mašinoj, o ji turi atsakymą (tik nepamirškite, kad visi jos atsakymai yra išrėkiami): „Ne, dar pavogsite mano kuprinę!..“

Po valandos grįždamos į miestą lietui lyjant puolam į mašinų spūstį. Kažkada esu girdėjusi, kad keliavimas mašina dviese yra gera erdvė važiuojantiems pasikalbėti. Kalbamės mes mažai. Bet būna. Šį kartą mergaitę paleidžiu toliau nuo namų. Ji nepatenkinta lipa iš mašinos, trenkia duris, nu-meta ant žolės savo daiktus, kažką rėkia. Nežinau, ką galvoja kiti žmonės, stovintys spūstyje...

Vis dar trečiadienis

Trečiadienio popietė man tampa labai laukiama.

„Vilties angelo“ centro archyvo nuotraukos

Kiekvieną sykį man yra iššūkis susitikti tokią ypatingą mergaitę. Sužeistą, išgąsdintą, bet taip trokštančią draugauti, būti mylima... Šį kartą ji atsineša dėžutę, pilną dražė. Bevažiuojant tie įvairių skonių žirniukai pabyra mašinoje, ant žemės, ant sėdynės. Ji juos kruopščiai surenka. Vardija man įvairius skonius ir duoda ragauti. Šį kartą aš tikrai negaliu atsisakyti žirniukų. Jie purvini... Bet jie to didžiulio troškulio draugauti ženklai... Labai skaniai valgau. Kuo labiau giriu žirniukų skonius, tuo daugiau jų gaunu.

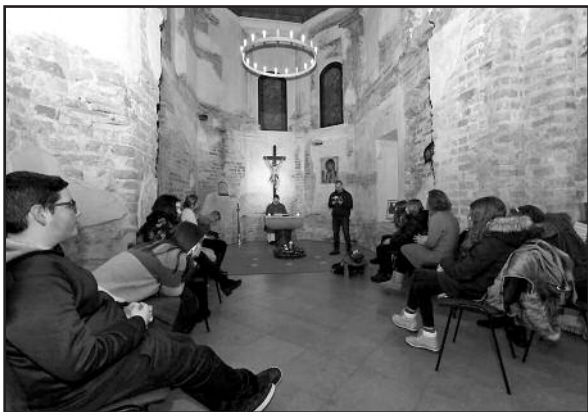
Grįžtant trylikametė draugė beveik kiekvieną kartą mane išvadina visokiais žodžiais: jūs durna... jūs smirdit... jūs man nepatinkat ir ko jūs į mane žiūrit...

Atsiveikindama visada jai pasakau, kad lauksiu jos rytoj dienos centre. Atsakymas visada toks pat: „Aš neateisiu“.

Iki trečiadienio

Po daugiau nei mėnesio mūsų trečiadieninių kelionių ji pradėjo ateiti (po kelių mėnesių pertraukos) į dienos centrą. Atėjusi ilgai sėdi ant laiptų. Paskui užaina. Niekada nesisveikina... Nekalba... Kartais šaukia visokius būdvardžius... Kartais garsiai juokiasi...

Mes kartu pietavome kavinėje, ėjome į baseiną, žaidėme su terapiniu smėliu. Nuostabu, kai ji nuosirdžiai juokiasi. Kartais ji man paskambina ir pasako tik vieną sakinį, pavyzdžiui, kad šiandien neateis, ir išjungia telefoną. O po kelių valandų jau sėdi dienos centro laiptinėje.

Patyrėme Kalėdų nakties paslaptį.

Trylikametė draugė dažnai man rašo žinutes. Kartais mane užblokuoja, kad negalėčiau jai rašyti, nors beveik niekada nerašau pirma. Gal dėl to ir užblokuoja? Kartais mums susitikus užsimoja savo kuprine norėdama man trenkti. O aš nepasiduodu. Ir kuo labiau nepasiduodu, tuo labiau tikiu, kad ta mergaitė yra tiek pat svarbi ir nuostabi, kaip ir kiekvienas Dievo vaikas.

Laiką, praleistą su šia mergaite, priimu kaip labai brangią patirtį. Norėčiau, kad tai būtų brangu ir jai. Ir tikiu, kad šie susitikimai augina ir mane, ir ją. Ir net nežinau kurią labiau... Jaučiuosi privilegijuota, kad galiu keliauti su ja draugystės keliu, kad Dievas dovanoja jėgų nesusireikšminti, kai esu visaip pavadinama ir kai tenka ragauti žemėtų dražė.

Laikiu kiekvieno trečiadienio ir nežinau kaip bus... Tikiu, kažkada bus kitaip...

SAN FRANCISCO – LIETUVA

Dar viena D. Janutos dovana Valdovų rūmams

Jau trumpai rašėme („Draugas“, 2018 m. lapkričio 17 d.), kad dosnūsis mecenatas Donatas Januta – teisininkas, visuomenininkas iš Californijos – Valdovų rūmams padovanojo unikalią, 1638 m. Vilniuje kurtą laikrodį. Lietuvai valstybės atkūrimo šimtmečio proga jis jau yra padovanojęs Lenkijos ir Lietuvos princo Jono Kazimiero Vazos (1609–1672), vėliau tapusio Lenkijos karaliumi ir Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu (1648–1668), portretą, nutapytą garsaus XVII a. olandų kilmės tapytojo ir architekto Peeter Danckers de Rij (1605–1661), taip pat prisidėjęs prie Vyčio paramos fondo iniciatyvos Kaune pastatyti „Laisvės kario“ paminklą.

Naujoji mecenato D. Janutos dovana muziejinė vertybė – žinomo laikrodžių meistro Johannes (Hans) Klassen 1638 m. Vilniuje sukurtas stalinis laikrodis (tai rodo įrašas viduje: „Johanes Kllassenn fecit Willna 1638“). Laikrodžių meistras yra gyvenęs ir dirbęs Vilniuje apie 1638–1655 m. ir kartu su kitais vokiečių kilmės Vilniaus laikrodžių meistras ir garsiais auksakaliais, kitais menininkais ir amatininkais 1655 m., artėjant Maskvos kariuomenei, jį apleidęs ir išikūręs Karaliaučiuje, kur juos globojo Prūsijos kunigaikštis Friedrich Wilhelm (1620–1688).

Kol kas tai vienintelis žinomas šio meistro kūrinys Lietuvoje, kaip ir kito Vilniuje kūręsio laikrodžių meistro Johan Scheirer XVII a. I p. kurtas laikrodis. Abu jie yra Valdovų rūmų muziejaus rinkiniuose ir rodomi Valdovų lobyno ekspozicijoje. Yra žinoma, kad šis Klassen laikrodis buvo teisėjo Warren Shepro kolekcijoje, 2001 m. parduotas New Yorko aukcione „Sotheby’s“. Antrasis žinomas šio meistro pagamintas laikrodis saugomas Krokuvos Vavelio karališkojoje pilyje Lenkijoje. Trečiasis, datuotas 1652 m., 2010-aisiais buvo parduotas Londono aukcione „Bonhams“.

Kaip rašoma Valdovų rūmų internetiniame puslapyje <https://www.valdovurumai.lt>, „Valdovų rūmams dovanotas laikrodis sukurtas Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio (1632–1648)

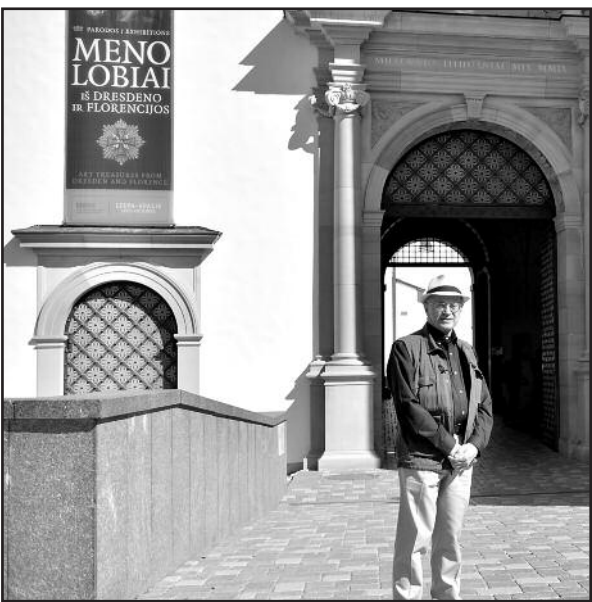
Vladislavo Vazos valdymo laikais. Yra žinoma, kad panašiu laikotarpiu, kai buvo sukurtas šis laikrodis, valdovas lankėsi Vilniuje. Kas buvo laikrodžio užsakovas, kol kas nustatyti nepavyko. Ankstyvojo Baroko epochoje kūrusių Vilniaus laikrodininkų (lot. horologifex, lenk. zegarmistrz) klientai minėtu laikotarpiu galėjo būti turtingesni Vilniaus miesto pareigūnai (vaitai, burmistrai ir tarėjai, suolininkai, raštininkai), pirkliai arba amatininkai, tačiau to meto laikrodžiai (ypač aukšto meninio lygio, sukurti garsių meistrų) buvo reta ir labai brangi didikų ir bajorų rezidencijų puošmena“.

Cituojamas Valdovų rūmų muziejaus direktorius dr. Vydas Dolinskas, kuris, dėkodamas mecenatui D. Janutai už šią ypatingą dovana, sakė: „Šis, kaip ir J. Sheirer arba Jokūbo Gierkės laikrodžiai, be kita ko, labai aiškiai liudija, kad XVI–XVII a. pirmos pusės Vilnius buvo europinio lygio meno ir technikos centras, savo dirbiniais galėjęs konkuruoti su tokiais miestais kaip Niurnbergas, Augsburgas, Praha arba Krokuva. XVII a. vidurio karų su Maskva ir Švedija metu labai daug Vilniuje iki tol sukurtų meno ar technikos vertybių buvo išgrobstyta arba sunaikinta. Todėl šiandien dažnai net sunku įsivaizduoti, koks turtingas buvo šis paveldas. Kiekvienas naujas lituanistinis atradimas ir susigražinimas į Lietuvą, kaip ir šis J. (H.) Klassen laikrodis, leidžia bent iš dalies kompensuoti istorinius praradimus ir adekvačiau įvertinti Vilniaus, kaip svarbaus europinio kultūros ir meno centro, reikšmę iki XVII a. vidurio Maskvos invazijos.“

Keturkampio laikrodžio ciferblate vaizduojamas peizažas – upė, medis, pilis tolumoje. Manoma, kad tai gali būti Vilniaus Aukštutinė pilis. Pirmajame plane – žvejų, dėvinčių XVII a. pirmajai pusei būdingus drabužius, figūros. Antrajame – upė, dvi valtys, vienoje – irkluotojas, paukščių būrys. Laikrodžio kampuose gėlės – lelijos, rožės, rugiagėlės, aguonos. Laikrodžio kojelės vaizduoja plėšraus paukščio kojas, laikančias rutulį. Laikrodžio dėžutė pagaminta iš bronzos ir yra auksuota. Šio tipo laikrodžiai vadinti „kokliniais“ dėl savo panašumo į tuo metu krosnims naudotus koklius. Vėliau, atsiradus skambučiui, tokie laikrodžiai imti vadinti „žadintojais“. Dėl savo formos XVII a. šaltiniuose šio tipo laikrodžiai įvardijami „rupūžė“. Mechanizmas muša valandas. Laikrodis turi vieną valandinę rodyklę, papuoštą augaliniais ornamentais.

Iš viso per pastaruosius keliolika metų Valdovų rūmų muziejui daugiau kaip pusšimtis dosnių mecenatų, kultūrininkų, kolekcininkų, mokslininkų, taip pat organizacijų padovanojo arba perdavė daugiau kaip 1,5 tūkst. įvairių vertingų eksponatų. Rėmėjai įamžinti Rėmėjų salėje esančiose specialiose marmuro lentose.

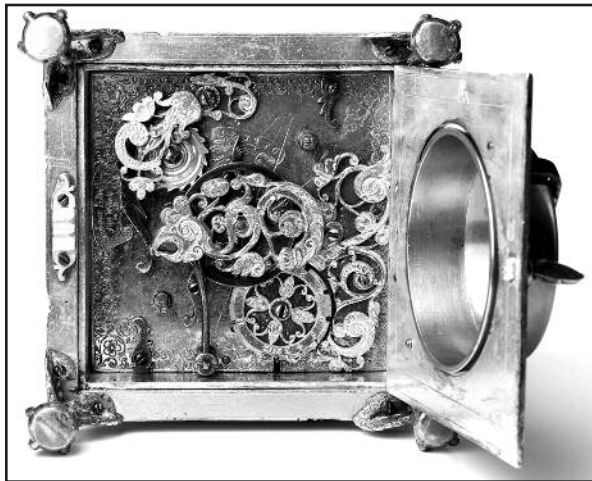
Parengta pagal <https://www.valdovurumai.lt>

Advokatas iš San Francisco Donatas Januta – dosnūsį Valdovų rūmų mecenatas..

D. Janutos Valdovų rūmams padovanotas unikalus, 1638 m. Vilniuje kurtas laikrodis. Vytauto Abraumsko nuotr.

BOSTON, MA

Bostono Šv. Petro parapijoje – nauja lietuvių apaštalavimo vadovybė

Bostono Šv. Petro parapija, vienintelė lietuviška parapija Bostono arkivyskupijoje, neseniai priėmė naują lietuvių apaštalavimo vadovybę, kurią sudaro dvi pasaulietės: Gloria Adomkaitis ir dr. Aldona Lingertat.

Lietuvių apaštalavimas nuo seno buvo Šv. Petro parapijos klebono rankose, tačiau lietuvis klebonas kun. Steve Zukas buvo paskirtas į kitą parapiją, o jo vietą perėmė lietuviškai nekalbantis klebonas kun. Peter DeFazio. Bostono arkivyskupija nutarė vadovavimą lietuvių apaštalavimui perleisti parapijos veikloje dalyvaujantiems lietuviams pasauliečiams. Apaštalavimo vadovė Gloria Adomkaitis jau daugelį metų dirba savanore parapijoje, o

vadovė dr. Aldona Lingertat yra Šv. Jono seminarijos Teologijos instituto apaštalavimo magistro laipsnio programos direktorė. Naujasis klebonas pasiryžęs bendradarbiauti su naujai paskirta lietuvių apaštalavimo vadovybe ir užtikrinti, kad dvikalbės šv. Mišios, kuriose meldžiamasi ir lietuvių kalba, būtų tęsiamos.

Naujosios vadovės yra pasiryžusios stiprinti parapijos ryšį su Bostono ir Bostono apylinkių lietuvių bendruomene. Jos toliau bendradarbiaus su lietuvių skautais ir su Bostono lituanistine mokykla Milton mieste. Gruodžio 9 d. naujosios vadovės suorganizavo vaikų šv. Mišias, kuriose dalyvavo gražus jaunimo būrys. Kun. DeFazio atnašavo šv. Mišias anglų kalba, bet šv. Mišių dalyviai jam atsakinėjo lietuviškai. Po šv. Mišių lituanistinės mokyklos direktorė pasakojo apie lietuviškų Kūčių tradicijas. Talkino ir užsiėmimus vedė lietuviai skautai.

Gloria Adomkaitis prisimena, kad 2004 m. Šv. Petro lietuviškoji parapija, vienintelė lietuviška Bostono arkivyskupijoje, buvo įtraukta į uždaromų parapijų sąrašą. Parapijiečiai, apie tai sužinoję, susirūpino ir sėkmingai parapiją išgelbėjo. Jie įsigilino į parapijos istoriją, suprasdami, kokia ji svarbi lietuvių bendruomenei. Parapijos pradžia siejama su pirmąja lietuvių imigrantų banga, kuri atvyko XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje. Kai kurie dabartinių parapijiečių seneliai ir proseneliai prisidėjo prie Šv. Petro bažnyčios statymo. 1904 m. lietuvių bendruomenė, norėdama, kad arkivyskupija paskirtų kunigą, parapijos nuosavybę perleido arkivyskupijai. Parapija taravo ir antrajai imigrantų bangai, kuri atvyko po

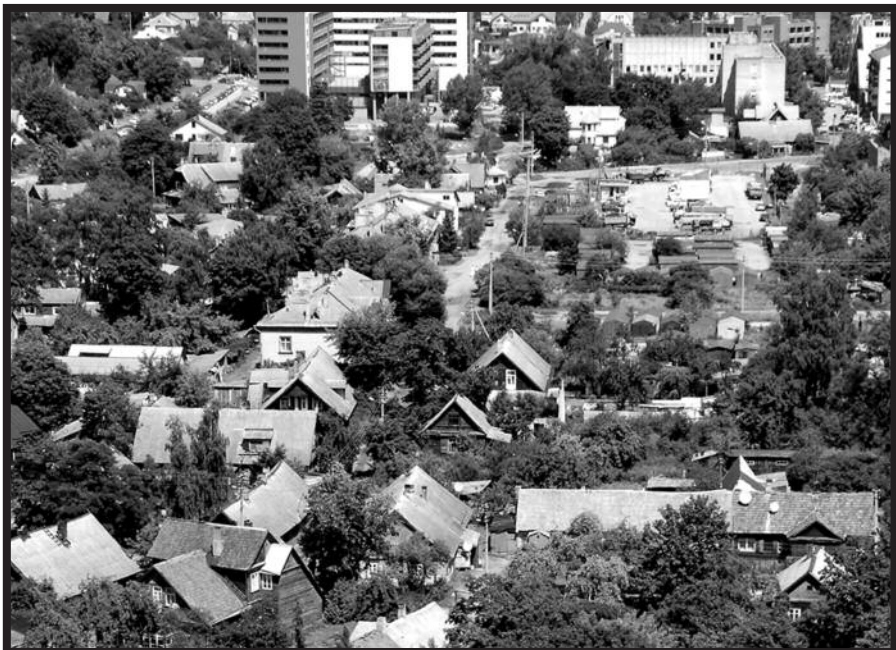
Lietuvių bendruomenės organizuotose vaikų Mišiose Šv. Petro parapijoje gruodžio 9 d. šeima uždega Advento žvakę. „The Boston Pilot“ nuotr.

Antrojo pasaulinio karo, ir trečiajai imigrantų bangai, kuri atvyko po Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 1990 m. Dabar Bostone gyvenančių parapijiečių liko nedaug. Dauguma parapijiečių į bažnyčią atvyksta iš įvairių Bostono priemiesčių, tačiau visiems parapija yra labai svarbi.

„Mūsų teologija yra glaudžiai susijusi su mūsų kultūra. Mūsų bendruomenė nedidelė, bet mes labai didžiuojamės savo lietuviškumu“, – sakė vadovė G. Adomkaitis.

Parengta pagal Jacqueline Tetrault straipsnį „Lithuanian Apostolate welcomes new structure, lay leadership“, išspausdintą „The Boston Pilot“ laikraštyje 2018 m. gruodžio 21 d.

Parengė Rimas Černius

Apie namus, namiškius ir išvykusius svetur

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

Anądien paskambino Užupio respublikos prezidentas Romas Lileikis ir liepė parašyt apie žodį „namai“. Norom nenorom pradėjau krapštyt smegenis – niekur nedingsi, jeigu pats prezidentas liepia... Pirmiausia atsidariau Lietuvių kalbos žodyną pasitikrint, ką reiškia tie „namai“: Nuolatinė gyvenamoji vieta / Giminė / Kokia nors valstybinė, visuomeninė ir pan. įstaiga / Minkštakūnių ar kitokių gyvių raginis apdangalas, šarvas, kiautas / Placenta.

Taip pat paaiškinama, kad „namai“ gali būti ir frazeologizmas, t. y., reikšti ir amžinuosius namus. („Jis jau susibudavojo amžinus namus“, „Katrie kapuose, tie namuose“.)

Visus šiuos įvardijimus vienija tikrumo, ilgaamžiškumo, nuolatinumo (amžinybės) pajauta. Dar draugiškumo, saugumo, gal ir švaros, tvarkos, palaimos ar netgi rojaus ilgesys – „Namai toliau, vargai arčiau“; „Net rūkoriai nepakenčia svetimų tabako dūmų savo namuose“.

Ir pagrindinis namų akcentas – santykiai su artimaisiais, su savim, su žeme, kurioje pastatyti taviškiai namai. O be žmogiškų santykių, be šilumos jokie namai yra nieko verti. Šaltos, negyvos sienos, ir tiek.

O kokius namus nūnai tveriamė čia, Lietuvoje – šaltų sienų namus, baimių ir kompleksų atitvarus? Ar erdvę namiškiams – visiems, visai galvojantiems, visai tikintiems, netgi iš svetur atkeliavusiems?

(Beje, kodėl Gruzijoje nuvykus taip gera? Nes ten jauties kaip namie. Nesijauti svetimas.)

II

Savo sodybos/namų idėją kažkada gražiai apibūdino Vilius Orvidas, orvidinės namų knygoje parašęs ir tokią komentarą: *Dabar tesusirenka visi – pasiilgę rojaus, poilsio ir ramybės vietos, amžino laimingumo vietos, kur nebėra ko bijoti barbarų.*

Tverdamas šią unikalią, visiems atvirą sodybą, Orvidas įrodė, kad subtilesnių namų sutvėrimas įmanomas net ir čia, šaltokoje, nuožmioje Lietuvoje. Labai norint ir čia įmanoma sukurti jaukią, antibarbarišką erdvę, privačią savo tėvynę, kur nebereikia bijoti. Kur gali susirinkti visi, išsiilgę rojaus. Ta linkme garsusis žemaičių mistikas bei skulptorius ir siūlė judėti tėvynainiams/namiškiams, nes daugiau čia nelabai yra ką veikti:

Pasilieka tik tikrosios vertybės. Pasilieka siekimas amžinybės, kad neprisirištum prie žemės. Kad būtų žemėj šeimininkas, bet tiktai laikinas. Bet žmonės, kai

stato ką nors – rodos, kad amžinai gyvens. O čia mes esam tremtiniai ir laikinai tik gyvenam. Vieną mirksnį. Nes amžinybė yra begalybė ir nuostabus dalykas yra. Dėl to ir visa ta Žemė mūsų – eina į katastrofą. Dėl to, kad užsiteršėm vandenį, užsiteršėm orą. Mes išnaudojom viską. Ogi viskas gyva yra – ir medžiai gyvi, ir vanduo gyvas. Gyvybė yra... Jei ją užterši, tai mūsų gyslomis tekės užterštas kraujas.

Išsigelbėti galima tik į gamtą žiūrint kaip į brolių. Ir tokių minčių esu truputiuką pateikęs, kad būtų reikia statyti iš molio, pilaites. Kad kuo mažiau išnaudotum energijos, kaip senovė buvo statoma. Ir visą aplinką prižiūrėti kaip sanitaras. Ir Japonijoje, ir Kinijoje gražių patirčių yra... Nes kitaip mes einam į pradžią.

Taigi Orvidas suteikia dar vieną, pranciškoniską „namų“ apibrėžtį – tai gamta. Fundamentalus, žemaitiškas, senojo ir naujesnio tikėjimų sandūroje pagimdytas archetipas.

III

Jeigu yra namai, tai yra ir namiškiai – žmonės, su kuriais tuose namuose gyvenama. O kaip atskirti, kuris iš jų namiškis, o kuris ne? Nuo kada nebenamiškis... Ar kitai partijai priklausantis, už kitus balsuojantis yra namiškis, ar jau nebe? Kas nustato „namiškumo“ ribas ir paribius.

O tie, kurie išvyko gyventi ir dirbti svetur – vis dar namiškiai ar nebe?

Turbūt – kaip nutarsim, taip ir bus – jei artėjančiame referendume pavadinsim/įvardinsim juos namiškiais, tai jie tokie ir bus. Smagiau būtų nepalikti jų kur nors užnamy.

IV

Jeigu yra namus turintys, tai yra ir benamiai, jų besiligintys. Šis „amžino žydo“ ar „amžino tremčių lietuvių“ sindromas, šis ilgesys – begalinis, nepasotinamas. (Regis, jis aktualus netgi gyvenant savo namuose, laisvoje Lietuvoje. Išsitremiant į vidinę tremtį.)

Įtaigiai šią nepagydomą tėvynės, namų ilgesio būseną „Nervuotuose dienoraščiuose“ aprašė Jonas Mekas, traukdamasis iš okupuotos Lietuvos ir gyvendamas pokariniuose DP lageriuose Vokietijoje:

1948. balandžio 23 Wiesbaden

Ne, ne tai, ne gerą ten gyvenimą aš prisimenu čia, ne tai traukia atgalios. Ir kai imu maisto normą lagery, aš galvoju apie tai, kad šią savaitę aš turėsiu ko valgyti, ir kitą savaitę irgi – savo dalį vis gausiu. Ir tai kur kas daugiau ir kur kas geriau, negu anos pusbadžių dienos Biržuose, kai savaitės vidury, pritrūkus duonos, sviesto, su pluta ar bulve laukdavom pirmadienio, kai atvažiuos kas iš namų, atveš ką. Ir tie ryšulėliai tokie skurdūs – tiek burnų namie, ir tas sviestas taip plonai tetepa, ir mėsos taip greit kubilai ištušta. Ir tada, viską išbaigę, einam su Adolfu per gatves, einam per kinus, krautuves – kad užsimirštumėm, kad nesinorėtų.

Apie tai galvoju dabar, kai girdžiu jūsų gerų dienų prisiminimus, jūsų ilgesius. Ir ne, ne dėl to namo mane traukia, ne. Nieko, nieko to neturėjau, kas visą jūsų gyvenimą darė gražų ir mielą. Nieko to nebuvo. Ir tačiau kažkas buvo – dabar tai aiškiai matau – kažkas buvo, ko rankom neapimsi, kas nesiduoda nei duona, nei pinigų pakeičiamas – kažkas už alkio ir skurdo dar, ko nei burnon, nei į kišenę neįsidėsi. Ir tai

Jono Kuprio nuotraukos

įsisunkė giliai giliai, įsismelkė nuo pat vaikystės – žemės kvapas, gimtosios žemės kvapas, gamtos grožis ir žmonių nuoširdūs rankų palietimai; vėjas, lietūs, naktys ir dienos, vasaros, rudeniai – kažkas, ko neapčiuopsi, neapimsi, bet kas labiau traukia dabar negu visa, kas rankose turėta. Ir tai toks ilgesys, kad kartais pamana, kaip tai ištversi, kaip tai ištveri, kaip tai tokį svorį viduj išlaikai. Ir kiekvieną dieną auga, kiekvieną dieną sunkėja – tas akmuo. Ir nesigėdini jo. Ko aš turiu gėdytis savo ilgesio? Ar tai ne žmogiška savo tėvynės ilgėtis? Ir ar aš tai pakeist galiu, kad žemė taip stipriai veikia, kad... O, daug žmonių, daug negero padarė, bet su žeme, su laukais, su krūmokšniais, su gamta draugais susirišom, ir dabar, toli nuo vienas kito, viens kito ilginės, viens kitą šaukiam, tiesdami viens į kitą rankas – žemė ir aš, laukai ir aš, laukai, lygumos, upės, žiemos pūgos.

V

Jei Lietuvą vis dar kartais pavadiname namais, tai verta pažiūrėt – ar egzistuoja čia normaliems namams būtinos savybės? Ar vienija Lietuvos namus tikrumo, ilgaamžiškumo, gerumo pajauta. Ar jaučiamas čia draugiškumo, saugumo, švaros, tvarkos, palaimos ar netgi rojaus galimumas. Ar namiškius suvienija tik priešai, atidundėję kokią nors sausio 13-ą – išbandyt mūsų namų pamatų tvirtumą?

O gal čia tik benamių vaikų internatas, kuriems reikia griežto policininko ar kokios vaikų namų direktorės, duodančios saldinių už gerą elgesį?

O gal namai visgi yra (ar bent galėtų būti) ta vieta, kur visi susėda prie stalo ir sutaria – kaip gyvens, ką darys, kas šiemet svarbiau, o ką atidėt šonan.

VI

Esminis namų/namiškių santykių modelis – šeima. Jis, deja, niekad nebūna tobulas, vis gludinas, prisitaiko, nusišlifuoja, susitaria arba išsiskiria.

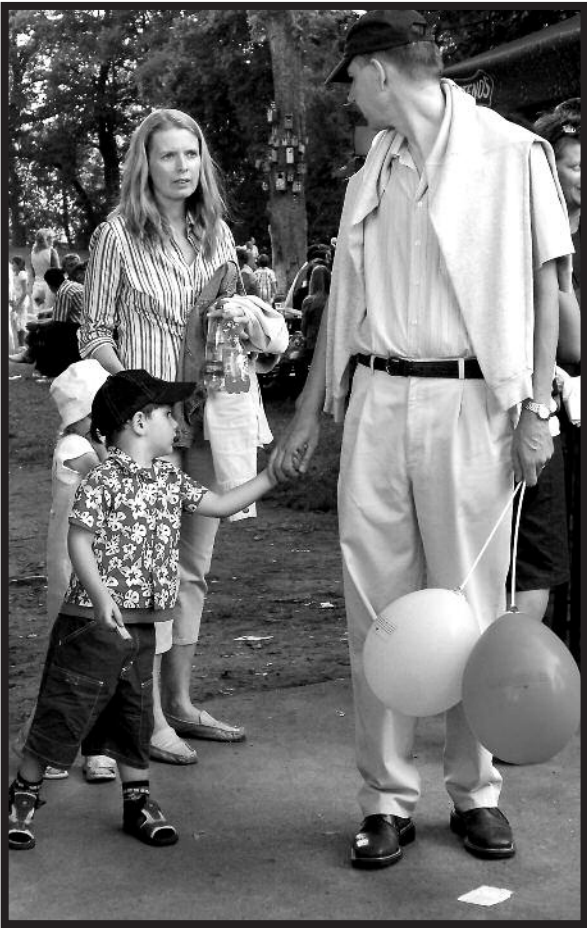
Kokie Lietuvos namų (ir joje gyvenančios) šeimos santykiai – gresia skrybys? Ar tik pasimušame ir vėl susitaikom, nes „jeigu muša, tai myli“?

Jei čia šeima, tai turi būti ir tėtis, ir mama – būtent jie siūlo/modeliuoja šeimos modelį. O vaikai jau auga kopijuodami tėvus.

Gal ir klystu, bet kartais susidaro įspūdis, kad nūdienis Lietuvos namų modelis yra nuolatiniai tėvo ir mamos barniai, muštinės, pašaipos. Amžinas ir radikalus pozicijos ir opozicijos karas, kuris kurį... Ar tėtis mama, ar mama tėtis? O ką veikia vaikai, matydami tėvų siūlomą gyvensenos modelį? Išvažiuoja, nusigeria arba įsitraukia į kovą ir šoka mielan tautiškan snukiadaužin – mamos arba tėvo pusėje.

Kažkodėl konservatorius labiau įsivaizduoju kaip tėvą, o žaliuosius socialdemokratadarbiečius – kaip mamą. Tokią gudrią, gerą ir kiek pasimetusią mamą, kuri galvojo, kad viena pati tuoj įves šeimoje tvarką, bet paskui kažkaip nepasisekė... Tuoj pasimetė, ėmė meluoti, kad tėvas nori ją nuversti. Net ir kremlius tėvui padėdas. O tėvas žiū jau lipa ant kulnų – „melage, atsiprašyk“.

Ir vieną, ir kitą galima suprast – mamos reikalas – taika, kad ir kombinuota, be tolimesnių strategijų, nes tai nesaugu, reiktų daug ką keisti, o kam? Kodėl blogai „po senovei“? Tėvas gi nori keisti, mato, kad pasaulyje jau gyvenama kitaip. O mama „ne“, ir gata-

va, vis atgal prie vyžų – gerai buvo protėviams, gerai bus ir mums. Nieko nereikia keist. Ir pameluot kartais nieko tokio, nesąmonių *papletkavot* – juk viskas dėl bendrojo šeimos gėrio. (Jei ką, vaikus galima net ir tėvo perversmais pagąsdint – oi, nebus saldinių, jeigu tėvelis mane nugalės. Bus prastos jums, vaikai, Kalėdos...)

VII

Ir vis dėlto labiausiai namai – tie asmeniniai, kiekvieno širdy. Jeigu juose gera, ramu, jei sutvarkyti/išspręsti bent artimiausi santykiai, galima eit ir su kaimynais atšvęsti Kalėdas, susidraugaut su nedraugiškais, pasidalint, jei kam bėda ar nelaimė. Taigi namai talpina daug prasmų ir kontekstų.

Man namai – tai šeima, platėjanti, apimanti vis naujus namiškius. Tai tėvai, vaikai, anūkai ir senelių erdvė, sauganti ir tremties prisiminimus, ir iš jų atimtus, išdraskytus namus; užtat gal tie namai vis dar skauda, pame-nant, kaip ir vienuį, ir kitų senelių namai buvo atimti prasidėjus okupacijai. Iš Ručių, mamos tėvelių, atimti net du kartus – vežant į Sibirą pirmą sykį, o grįžus ir vėl – pasistačius Piniavoj būstą – viskas buvo atimta darsyk. Seneliai taip ir baigė gyvenimą „čigonaudami“, ateidami nakvot tai pas vieną vaiką, tai pas kitą. Negalėjo net kartu gyventi, tiesiog netilpdavo abu virtuvėj ant sudedamos lovos.

Močiutė, išgirdusi kieme Raudonosios armijos prospekte pypinančią šiukšlių mašiną (buvo tokia šiukšlių išvežimo sistema sovietmetyje), čiupo virtuvės peilį ir bandė žudyti, nes jai

pasirodė, kad ir vėl veš. Matyt, pirmasis išvežimas į sibirus irgi buvo atliktas su panašiu papypsėjimu.

P. S.

Jonas Mekas apie namų geną: Kiekvienas kraštas, kiekviena kultūra turi savo gaires. Tai lyg karoliai, kurie susideda iš įvairių brangakmenėlių, kurie ir apibūdina šiuos karolius. Kultūra... Aš nežinau, ar praeitis yra pozityvu ar negatyvu. Mes jau nei rašom, nei galvojame kaip Donelaitis ar kiti... Bus daug kas visiškai kitaip, kai dar už penkiolikos metų pasižiūrėsime į dabartinius savo geriausius poetus, dailininkus, filosofus, menininkus...

Ir nežinau, kiek įtakos mums darys visa tai, kas yra praeity. Mes nenorim išmest. Mes laikom. Mums dar labai brangu. Bet mes vis tiek esam jau visai kitur. Panašiai kaip vaikai auga ir žiūri, kaip tėvai elgiasi – taip ir mūsų kultūra dabar žiūri, kas yra praeity. Mes trupučiuką imituojam tėvus. Tas veikia mus taip, kaip tėvai turi įtakos vaikams. Bet jau vaikų vaikai imituos savo tėvus, nebe senelius.

Visą laiką viskas keičiasi. Kai raketą skrenda į kosmosą, į Mėnulį, į erdves – numetama tai, kas stumia tą raketą. Visą laiką nukrinta viena dalis. O tai, kas nukrinta, į dulkes pavirsta. Nukrenta ir pranyksta, pasidaro vėl Žemės dalis. Tai tokia realybė ir nieko negalim išlaikyt, sulaukyt. 2000 metų bandėm kaip nors išlaikyt, o po to jau nebegalim išsaugot. Evoliucija vyksta savy. O visi ten menai, paveikslai ar net bažnyčios... Viskas į dulkes.

Visą laiką viskas keičiasi. Kai raketą skrenda į kosmosą, į Mėnulį, į erdves – numetama tai, kas stumia tą raketą. Visą laiką nukrinta viena dalis. O tai, kas nukrinta, į dulkes pavirsta. Nukrenta ir pranyksta, pasidaro vėl Žemės dalis. Tai tokia realybė ir nieko negalim išlaikyt, sulaukyt. 2000 metų bandėm kaip nors išlaikyt, o po to jau nebegalim išsaugot. Evoliucija vyksta savy. O visi ten menai, paveikslai ar net bažnyčios... Viskas į dulkes.

Bet liks galvojimas. Sielos išsivystymas liks. Visas psichologinis sudėjimas viduj – tai tęsis toliau. Ten ir yra mūsų namai, ten lietuviškumas, kuriame užaugom. Ten visas mūsų galvojimas, sudėtis vidinė yra apspręsta, nuspręsta to išsivystymo.

Esu kažkada rašęs, kad niekas negali pakeist pačios viršutinės dalies to medžio, kuri prasidėjo kaip lietuviai, kaip Lietuva. Niekas negali to pakeist. Nei prancūzai, italai ar anglai...

Dabartinė karta yra subtiliausia, nesvarbu, į kurią pusę nuėjo. Gali išsigimt, gali eit žemyn, gali eit aukšty. Bet vis tiek ji subtiliausiai reprezentuoja tai, kas dabar yra Prancūzijoje ar Italijoje, ar Ispanijoje, ar Lietuvoje.

Mes patys reprezentuojam tą lietuvišką sielą. Donelaitis, Daukantas, Binkis ar Galdikas reprezentavo lietuvišką sielą... Dabar prienam prie Jurgio Mačiūno, Viliaus Orvido – jie tikrai išreiškia tą Lietuvos sielą subtiliausiai, giliausiai. Ir tada prieni prie kitų menininkų, poetų, o kartais ir prie labai paprasto, kasdienio žmogaus. Bet jų nėra daug. Nes jie giliausiai, turtingiausiai išreiškia tą momentą, tą tašką, kuriame yra mūsų civilizacija, kultūra. Jie geriausiai, subtiliausiai išreiškia, apibūdina ir inkorporuoja. Todėl svarbu, kad mes susipažintumėm, žiūrėtumėm, turėtumėm. Ir išsaugot reikia tiek, kiek tik galima.

Kodėl tiek pinigų mokama už deimantą? Nes jie yra reti, labai brangūs. Tai koncentruota energija, kuri užkrečia ir kitus ta energija. Todėl mes visada norim (ir reikia!) išsaugot mūsų geriausius menininkus. Turėtumėm būt atviri tai energijai. Tai aš vėl už Orvidą, už Jurgį Mačiūną, už visus poetus, menininkus, filosofus, šventuosius, tuos, kurie darė viską, kad žmonija būtų subtilesnė... Jie rizikavo gyvenimu, mirė laužo ugnį kaip eretikai. Bet jie darė viską, kad žmonija būtų subtilesnė nei paprastai yra. Ir todėl Jurgis, Orvidas ir visi kiti yra labai svarbūs. (Iš senesnių Jono Meko ir V. V. L. pokalbių)

We Thought We'd Be Back Soon

18 Stories of Refugees 1940-1944

Knygos „Manėm, kad greit grįšim“ angliškas vertimas

Redaktorės:

DALIA STAKĖ ANYSAS, DALIA CIDZIKAITĖ ir LAIMA PETRAUSKAS VANDERSTOEP

2014 metais pasirodė knyga „Manėm, kad greit grįšim“. Joje sutelkta 18 pasikalbėjimų su lietuviais, kurie paliko Lietuvą Antrojo pasaulinio karo metu ir bėgo į Vakarų, norėdami išvengti rusų okupacijos ir trėmimo į Sibirą. Iš 65 užkarduotų pasikalbėjimų, redaktorės parinko 18, kurie vaizdžiai atskleidžia lietuvių išeivių įvairius pergyvenimus. Knyga susilaukė didelio pasisekimo tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje. 2015 metais redaktorėms už šią knygą Lietuvos Krašto apsaugos ministerija paskyrė Patriotų premiją.

Knygą „We Thought We'd Be Back Soon“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. **Kaina – 20 dol.** (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Planuojami LR prezidentės užsienio vizitai 2019

Vilnius (prezidentūros inf.) – Per pirmąjį šių metų pusmetį planuojami Lietuvos Respublikos prezidentės Dailios Grybauskaitės užsienio vizitai į Šveicariją, Lenkiją, Slovakiją, Rumuniją, JAV, Italiją, Šventąjį Sostą, Japoniją, Belgiją. Taip pat derinami šalies vadovės vizitai ir į kitas valstybes.

Sausio pabaigoje prezidentė vyks į Davosą, Šveicariją, kur dalyvaus Pasaulio ekonomikos forume. Didžiausio neformalaus, jau 49 kartą rengiamo forumo, į kurį kasmet atvyksta per 3 tūkstančius politikos, pasaulinio verslo, mokslo ir inovacijų lyderių, tema šiomet – „Globalizacija 4.0: formuojant globaliąją architektūrą ketvirtosios industrinės revoliucijos amžiuje”.

Tikėtina, kad dėl „Brexit” jau sausio mėnesį bus ir papildomas Europos vadovų susitikimas Briuselyje.

Vasario mėnesį planuojamas prezidentės vizitas į Lenkiją. Šalies vadovė susitiks su Lenkijos prezidentu Andrzej Duda, su kuriuo aptars strateginės partnerystės, bendradarbiavimo saugumo ir gynybos srityse stiprinimą. Abi šalys patiria iš Rytų kylančią grėsmę.

Vasarį prezidentė dalyvaus Slovakijoje rengiamame NATO rytinio flango valstybių – vadinamojo „Bucharešto devynetuko” viršūnių susitikime, į kurį susirinkę Baltijos bei Vi-

durio Europos valstybių vadovai aptars bendrus siekius ir veiksmus stiprinant regiono saugumą.

Kovą šalies vadovė vyks į Europos Vadovų Tarybos (EVT) posėdį Briuselyje, kur kartu su kitų ES valstybių narių lyderiais priims sprendimus aktualiais ES klausimais. Šios EVT darbotvarkėje greičiausiai dominuos su Jungtinės Karalystės išstojimu iš ES susijusios temos.

Planuojamas prezidentės vizitas į Jungtinių Tautų aukšto lygio susitikimą moterų politinio įgalinimo klausimais New Yorke.

Pavasariį planuojami vizitai į Italiją ir Šventąjį Sostą. Dekodamas už šiltą ir nuoširdų sutikimą pernai rugsėjį Lietuvoje, Popiežius Pranciškus pakvietė šalies vadovę atvykti atsakomojo vizito į Vatikaną. Italijoje planuojami prezidentės susitikimai su šalies vadovais.

Gegužę šalies vadovė dalyvaus neformalioje Europos Vadovų Taryboje ES pirmininkaujančios Rumunijos Sibiu mieste, kur bus diskutuojama Europos Bendrijos ateities klausimais.

Taip pat vyks prezidentės vizitas į Japoniją, kur rengiamas moterų politinių lyderių susitikimas, derinami susitikimai su šalies vadovais. Derinami prezidentės vizitai ir į kitas šalis.

Keičiasi dviejų ministerijų pavadinimai

Vilnius (BNS) – Keičiasi dviejų ministerijų pavadinimai – Švietimo ir mokslo ministeriją pervadinama į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją, o Ūkio ministerija tampa Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Ūkio ministerijos pervadinimas motyvuojamas tuo, kad buvęs pavadinimas tiksliai neatitiko šiuolaikiško požiūrio į ekonominių procesų reguliavimą.

Nebedalins nemokamai plastikinių maišelių

Vilnius (Alkas.lt) – Sausio 1 d. įsigaliojo draudimas prekių ar gaminių pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius, kurių sienelės storis yra nuo 15 iki 50 mikronų. Tai storesni maišeliai, dažniausiai su prekybos centro logotipu. Draudimas netaikomas labai lengviems plastikiniams pirkinių maišeliams, kurių sienelės storis yra iki 15 mikronų ir kurie dažniausiai naudojami higienos tikslais arba kaip pirminė pakuotė nefasuotiems maisto gaminiams.

Šis draudimas įvestas atsižvelgus į Europos Sąjungos reikalavimus mažinti vienam gyventojui tenkantį su-

naudojamą plastikinių pirkinių maišelių kiekį. Taip siekiama mažinti aplinkai daromą žalą, nes lengvieji plastikiniai pirkinių maišeliai sunkiai atskiriami nuo kitų atliekų ir tik maža jų dalis patenka į perdirbimą, o atsidūrę gamtoje tokie plastikiniai gaminiai ilgai nesuyra.

Pastaraisiais metais labai lengvų plastikinių maišelių ir lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių sunaudojimas šalyje mažėja. 2017 metais vienam gyventojui apytikriai teko 226 labai lengvi ir 34 lengvi plastikiniai pirkinių maišeliai, o, pavyzdžiui, 2014 m. – 260 labai lengvų plastikinių pirkinių maišelių ir 39 lengvi.

Išleidžiami nauji pašto ženklai

Vilnius (ELTA) – Valstybės visame pasaulyje atpažįstamos pagal savo simbolius, tad jų išsaugojimas yra vienas svarbiausių valstybės gyvavimo elementų. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įteisinti oficialūs Lietuvos valstybės simboliai – vėliava, herbas ir himnas, kurių viešas naudojimas griežtai reglamentuojamas. Pašto ženklai – vienas iš būdų reprezentuoti valstybę pasaulyje, Lietuvos paštas į apy-

vartą išleido dailininko Tomo Dragūno sukurtus „Lietuvos valstybės simbolių” serijos pašto ženklus su valstybine bei Lietuvos valstybės istorine vėliavomis.

Šių pašto ženklų, kurie buvo spausdinti Estijoje, nominalai – 0,03 Eur, 0,10 Eur ir 0,49 Eur, tiražas – po 600 tūkst. Kartu su 3 naujais savilipiais pašto ženklais apyvartoje pasirodė ir pirmosios dienos vokas.

Lietuvos valstybės svarbiausieji simboliai pasklis po visa pasaulį. Lietuvos pašto nuotr.

Vyriausybės uždarymas gali tęstis ilgai

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump perspėjo, kad federalinė vyriausybė greitai metu gali ir neatsidaryti, nes jis tvirtai tebereikalauja kelių milijardų dolerių sie-nai pasienyje su Meksika statyti.

12-ąją vyriausybės uždarymo dieną kreipėsis į administraciją D. Trump perspėjo, kad „gali praeiti daug laiko”, kol nesutarimai bus išspręsti.

JAV ir Izraelis pasitraukė iš UNESCO

Paryžius (Diena.lt) – Jungtinės Valstijos ir Izraelis oficialiai pasitraukė iš Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros agentūros (UNESCO).

Ši organizacija kaltinama puoselėjanti antiizraelietišką šališkumą.

Nors abiejų šalių pasitraukimas daugiausia yra procedūrinio pobūdžio, jis laikomas dar vienu smūgiu UNESCO, kurią po Antrojo pasaulinio karo drauge su kitomis šalimis įsteigė JAV.

JAV prezidento Donald Trump administracija pateikė organizacijai pranešimą apie išstojimą 2017-ųjų spalį, o vėliau tą patį padarė ir Izraelio premjeras Benjamin Netanyahu.

Kritikai laiko šią Paryžiuje įsikūrusią organizaciją antiizraelietiško šališkumo katilu.

JAV reikalauja „iš esmės pertvarkyti” agentūrą, geriausiai žinomą savo Pasaulio paveldo programa, kurios tikslas – saugoti kultūros požįuriu reikšmingas vietas, objektus ir tradicijas.

Finansine prasme UNESCO nepajus rimtų pasekmių dėl JAV ir Izraelio pasitraukimo, nes abi valstybės liovė-

„5,6 mlrd. (dolerių) yra labai maža suma, o mes kalbame apie nacionalinį saugumą” – pridūrė D. Trump.

2018 m. gruodžio 22 dieną apie ketvirtadalis federalinės JAV vyriausybės įstaigų sustabdė darbą Kongresui ir prezidentui nepavykus sutarti dėl Jungtinių Valstijų ir Meksikos pasienyje turinčios iškilti sienos finansavimo.

si mokėti narystės mokestį, organizacijai nubalsavus, kad Palestiniai būtų suteiktas valstybės narės statusas.

Nuo to laiko JAV, kurios parūpindavo maždaug 22 proc. viso UNESCO biudžeto, sukauptė 600 mln. dolerių nesumokėtų įmokų, ir tai yra viena iš priežasčių, kodėl nusprendė pasitraukti Washingtonas. Izraelio skola yra daug mažesnė – apie 10 mln. dolerių.

Pastaraisiais metais žydų valstybę pykdė virtinė rezoliucijų, kuriose ignoruojami ar nesureikšminami Izraelio istoriniai saitai su Šventąja žeme arba kuriomis palestiniečių paveldui priskiriami senoviniai žydų objektai.

JAV galimai sieks valstybės stebėtojos statuso per UNESCO Vykdomosios valdybos posėdį, vyksiantį balandį.

Jungtinės Valstijos traukėsi iš UNESCO ir anksčiau. Tokį sprendimą 1984 metais priėmė Ronald Reagan administracija, kaltindama šią JT agentūrą neveiksmumu, korupcija ir Sovietų Sąjungos interesų gynimu. Washingtonas atnaujino narystę UNESCO tik 2003 metais.

Pentagonas pagrindiniu prioritetu įvardijo Kiniją

Washingtonas (BNS) – Laikinasis JAV gynybos sekretorius Patrick Shanahan, pradėjęs savo pirmą darbo dieną prie Pentagono vairo, pareiškė pagrindiniu prioritetu laikantis Kiniją.

Sausio 1-ąją postą perėmęs iš James Mattis, atsistatydinusio dėl nesutarimų su prezidentu Donald Trump, P. Shanahan nurodė aukšto rango Gynybos departamento pareigūnams nukreipti dėmesio nuo Nacionalinės gynybos strategijos – plataus užmojo gairių, kuriuose išryškinama naujųjų „Pasaulio galybių varžybų” era, turint omeny JAV, Rusiją ir Kiniją.

Washingtonas kaltina Pekiną ka-

riniu ir ekonominiu šnipinėjimu, taip pat laiko Kinijos ambicingą prekybos bei infrastruktūros iniciatyvą „Viena juosta, vienas kelias” ekonominės prievartos forma.

Viena pagrindinių jo užduočių bus nustatyti tempą, kuriuo bus išvedami maždaug 2 200 amerikiečių kariškių iš karo draskomos Sirijos, kaip gruodį nusprendė D. Trump.

D. Trump taip pat svarsto perpus sumažinti savo šalies kontingentą Afganistane – tai būtų dar vienas lemtingas žingsnis, dėl kurio nerimauja Amerikos įstatymų leidėjai ir jos sąjungininkai užsienyje.

Ambasadorius susitiko su įkalintu amerikiečiu

Maskva (BNS) – JAV ambasadorius Rusijoje Maskvoje susitiko su šnipinėjimu kaltinamu buvusiu Amerikos jūrų pėstininku, kurio sulaikymas išprovokavo naują konfliktą tarp abiejų šalių.

Ambasadorius John Huntsman su Paul Whelan susitiko Maskvos Lefortovo tardymo izoliatoriuje.

Kol kas Jungtinės Valstijos viešai labai atsargiai komentuoja šį atvejį.

Susitikimas Lefortovo kalėjime įvyko praėjus penkioms dienoms po to, kai 48 metų P. Whelan buvo sulaikytas Rusijos sostinėje.

P. Whelan gresia iki 20 metų kalėjimo, jei bus pripažintas kaltu.

Anot P. Whelan šeimos artimųjų, vyras atvyko į Maskvą dalyvauti vestuvėse.

Kanadoje gimęs P. Whelan yra automobilių detalių gamintojos „Borg-Warner”, kurios būstinė yra netoli Detroito, tarptautinio saugumo di-

Rusija P. Whelan apkaltino šnipinėjimu. „Time Magazine” nuotr.

rektorius.

Gruodį rusė Marija Butina federaliniame teisme Washingtone pripažino veikusi kaip nelegali užsienio agentė. Jai gresia iki pusės metų kalėjimo ir tikėtina deportacija.

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

J NBA DURIS BELDŽIA DAR VIENAS LIETUVIS

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvis veda komandą pergalingu keliu

Pirmąją sezoną JAV studentų pirmenybėse besivaržančio I. Brazdeikio atstovaujama komanda turnyrą pradėjo išpuodinga vienuolikos pergalių serija. 2017–2018 m. pirmenybėse tik finale suklupę Michigano universiteto krepšininkai vis dar nėra patyrę pralaimėjimo kartėlio ir šiuo metu galin goje „Big 10“ konferencijoje užima pirmąją vietą. Po praėjusio sezono komandą paliko trys iš keturių rezultatyviausių krepšininkų, ir netikėtu jos lyderiu šiemetinėse pirmenybėse tapo devyniolikmetis I. Brazdeikis. 201 cm ūgio krašto puolėjas visas 11 rungtynių ne tik pradėjo starto penkete, bet ir šiuo metu pirmauja komandoje pagal pelnomų taškų vidurkį.

Michigano universiteto lyderio žaidimas patraukė apžvalgininko Jackson Hoy dėmesį: „Jau savo debiutiniame sezone tapti pagrindine vienos geriausių šalies komandų puolimo ašimi – labai geras būdas per kelias savaites pakilti nuo reitingo užribio iki pirmojo dvidešimtuko. Būtent tai ir padarė Brazdeikis, atskleidęs universalaus žaidimo puolime įgūdžius, galimybę efektyviai išnaudoti savo fizinę jėgą bei progresą komandinės gynybos suvokime”.

Išpuodingas Igno startas leido jam perspektyviausių krepšininkų sąrašė užimti 20-ą poziciją. Per vienuolika sužaistų rungtynių Brazdeikis vidutiniškai rinko po 15,8 taško ir 4,8 atkovoto kamuolio. Iš žaidimo puolėjas atakuoja 50, iš trijų taškų zonos – 38, o nuo baudų metimo linijos – 77 proc. taiklumu.

I. Brazdeikiui tai debiutinis sezonas NCAA. Paskaičiuota, kad efektyvumu per minutę, – pataikymo procentu ir +/- – statistika, – I. Brazdeikis sezono pradžioje NCAA istorijoje figūravo tarp tokių pavardžių kaip Anthony Davis, Kyrie Irving ir Zion Williams. „Dievas matė, sunkiai treniravausi visą gyvenimą. Bet jeigu nepademonstruoji klasės, kai ateina akimirka, taip ir nieko nepeši. Ateina laikas, kai turi sužibėti. Aš pasiruošęs ir aš savimi pasitikiu. Aš jaučiu, kad manęs niekas negali uždengti. Ir kad galiu uždengti bet kurį varžovą. Man tai kaip bet kuris eilinis varžovas. Einu ir ‘žudau’”, – po rungtynių su Villanova universitetu „The Athletic” sakė I. Brazdeikis.

Mato save NBA

Jau 2019-ųjų NBA naujokų biržoje prestižinis JAV sporto žiniasklaidos kanalas „Sports Illustrated” prognozuoja lietuviui 30-ąją šaukimą. „Viena iš kylančių žvaigždžių, – taip galingo sudėjimo puolėją apibūdina ‘Sports Illustrated’. – Žaidžia su ugnimi ir demonstruoja universalių įgūdžių arsenalą. Jo kietumas, atsidavimas kovai baudos aikštelėje ir metimas suteikia komandai galimybę žaisti tai aukštu, tai žemu penketu. Brazdeikis turi bruožų, kurie galėtų leisti tikėtis vaidmens NBA”.

ESPN ir „NBA Draft” savo šaukimų prognozėse 2019-aisiais nereitingavo I. Brazdeikio, bet 2020-aisiais mato jam šaukimą antrojo rato pradžioje. „The

Athletic” įrašė I. Brazdeikio pavardę tarp 50-ies labiausiai intriguojančių talentų. NBA skautai išskiria I. Brazdeikio fizinį sudėjimą ir tvirtumą, kuris gali komplikuoti gyvenimą tiesioginiam jo oponentui. Didžiausias lietuvio privalumas yra atsidavimas kovai irėjimas į kontaktą. Jis mėgsta didžiulės atsakomybės rungtynes ir geriausiai atrodo svarbiausiose rungtynėse. Eina į priekį kaip tankas. „Toks jausmas, kad kaskart žengęs į aikštę aš esu stipriausias žaidėjas. Man patinka svarbiausia akimirka. Aš laikiu tokių momentų ir nebėgu nuo atsakomybės. Jaučiuosi labai tvirtai ir einu žaisti savo žaidimo”, – taip užtikrintai mlive.com pasakojo I. Brazdeikis.

I. Brazdeikis gali žaisti greitajame puolime, bet geriausiai jaučiasi sugavęs kamuolį judesyje, kamuoliui atsimušus nuo parketo. Taip pat jis renka taškus metimais iš vietos po gerų perdavimų arba gudriai įkirsdamas krepšio link. Puolėjas sėkmingai įvaldė žaidimą be kamuolio, o tokios savybės vertinamos aukščiausiam lygyje. I. Brazdeikis yra atletiškas, gerai jaučiasi atvirame krepšinyje, o naudodamasis savo tvirtu kūnu, daužo į šipulius varžovų pozicinę gynybą. Savo universalumu ir fizine jėga Lietuvoje jis gal net neturi analogų. Tiesa, NBA skautai skeptiškai vertina I. Brazdeikio potencialo ribas – į NCAA jis atvyko metais vėliau ir yra vyresnis nei kiti JAV studentų lygos naujokai. Skautai svarsto, ar I. Brazdeikis dar daug kuo patobulintų savo apsišlifavusį žaidimą. Skeptikai samprotauja, kad dengiant savo pozicijos žaidėjus, lietuviui NBA gali stigti greičio, o žaisti po krepšiu jam trūksta centimetrų. Bet pastarosiomis savaitėmis JAV žiniasklaidoje lietuvio pavardė mirga: „Vienas geriausių NCAA naujokų”; „Herojiškas Brazdeikio pasirodymas ištraukė rungtynes”; „Sužibata da, kai to reikia labiausiai”; „Su juo Michiganas gali nueiti iki NCAA sosto”.

Kol kas NBA virtuvę I. Brazdeikis daugiausia pažįsta iš Toronto „Raptors” rungtynių. Brazdeikių šeima buvo sutikusi ir „dinozaurų” vidurio puolėją iš Lietuvos Joną Valančiūną – bet ne „Air Canada Centre” arenoje, o... bažnyčioje per šventes.

Lietuviško paso problema

Lietuvos krepšinio federacija jau seniai atkreipė dėmesį į perspektyvų jaunuolį. Dar prieš porą metų LKF atstovai pasaulio jaunių čempionate kalbino I. Brazdeikio šeimą pagalvoti apie žaidimą Lietuvoje, artimiausiais metais – gal net ir nacionalinėje komandoje. Šiuo metu tai yra geriausiai NBA skautų vertinamas Lietuvoje gimęs krepšininkas, tokių talentų kaip Deividas Sirvydis, Rokas Jokubaitis, Matas Jogėla ar Tadas Sederskis fone. Bet yra viena didžiulė problema. 1999-aisiais I. Brazdeikis gimė Kaune. Maždaug būdamas trejų su šeima emigravo į JAV, Čikagą. Po kelerių metų lietuvių šeima persikėlė gyventi į Kanadą. Ten jis pradėjo žaisti krepšinį šešerių metų. Žaisdavo, kol sutemdavo – mama net turėdavo varyti vaiką namo iš krepšinio aikštelės. Pirmuoju Igno treneriu krepšinyje tapo tėtis Sigitas. Mama visada buvo didžiausia sūnaus sirgalė.

JAV žiniasklaidoje mirga lietuvio Igno Brazdeikio pavardė.

Bėgant metams Kanadoje baigė galioti lietuviškas berniuko pasas, ir Ignas įgijo Kanados pilietybę. Ontario valstijoje jis baigė vidurinę ir tapo tikra vietos mokyklų žvaigžde. I. Brazdeikis buvo išrinktas Ontario mokyklų krepšinio asociacijos MVP tiek 2017, tiek 2018 m. 2017-aisiais savo komandą jaunuolis atvedė į čempionų sostą.

Vidurinėje I. Brazdeikis konsultavosi su kitu lietuvių kilmės kanadiečiu Nick Stausku, kuris dabar vilki Portlando „Trail Blazers” marškinėlius. Jiedu gyvena vienas nuo kito per 15 min. kelio, todėl tapo gerais bičiuliais ir susirašinėja iki šiol. N. Stausko seneliai Antrojo pasaulinio karo metais emigravo iš Lietuvos į Kanadą. Lietuvos krepšinio federacija taip pat aktyviai verbavo N. Stauską, bet jis pasirinko Kanadą. Nors aplinkiniai ilgą laiką pasakojo, kad N. Stauskas nori žaisti Lietuvos rinktinėje, pats snaiperis turėjo didesnę norą žaisti Kanados nacionalinėje komandoje.

Visai kaip N. Stauskas, I. Brazdei-

kis taip pat pasirinko Michigano universitetą. Tačiau sprendamas rinktinės dilemą, I. Brazdeikis pasirengęs žengti kitu keliu nei geras jo bičiulis: 19-metis krepšininkas norėtų išipareigoti Lietuvos, ne Kanados rinktinėi. Lietuviškai su akcentu kalbantis I. Brazdeikis jau spėjo užsivilkti Kanados jaunimo rinktinių marškinėlius. Pagal FIBA reglamentą, I. Brazdeikis dar turi galimybę persivilkti juos į Lietuvos rinktinės aprangą – svarbiausia, kad Kanadai jis atstovavo jaunimo rinktinėse, ne vyrų. Lietuvos krepšinio federacija dar turėtų gauti Kanados krepšinio federacijos sutikimą, bet, spėjama, kad kanadiečiai tokiam perėjimui kliūčių nedarytų.

Tačiau yra gerokai rimtesnė kliūtis – lietuviškas I. Brazdeikio pasas baigė galioti vaikystėje, o išduoti naujo jam neleidžia Lietuvos dvigubos pilietybės įstatymai. Norėdamas žaisti Lietuvos rinktinėje, I. Brazdeikis turės prašyti Lietuvos prezidentės malonės išimties tvarka suteikti jam dvigubą pilietybę.

„Raptors” pasigedo J. Valančiūno

NBA Toronto „Raptors” klubas laimėjo ketvirtas rungtynes iš eilės, nors jau kurį laiką verčiasi be pagrindinio įžaidėjo Kyle Lowry ir Jono Valančiūno. Kanados komanda paskelbė, kad J. Valančiūnui buvo ištraukti siūlai iš operuotos kairiosios rankos, tačiau krepšininkas vis dar turi nešioti įtvarą. „Raptors” neskelbia, kiek tiksliai nežais lietuvis, bet, anot žiniasklaidos, J. Valančiūnas išrikiuotės iškrito net trims mėnesiams.

Labiausiai vertini tada, kai prarandi. J. Valančiūnas nebuvo pagrindinis Toronto ‘Raptors’ komandos vėliavnešys. Maža to, jis pirmą kartą per savo karjerą NBA rungtynes pradeda nebe starto penkete. Bet jo trūkumas po kraupios traumos akivaizdus”, – rašo „SportsNet”.

Praėjo jau mėnuo nuo tos dienos, kai Draymond Green išnarino J. Valančiūnui kairįjį nykštį. Trauma buvo tokia sudėtinga, kad lietuviui prireikė operacijos atstatyti nykštį į vietą. Ir jau tris savaites „Raptors“ demonstruoja, kodėl jiems trūksta lietuvio. Toronto krepšininkai pralaimėjo 4 iš 9 pastarųjų rungtynių, kuriose vertėsi be traumoto lietuvio.

J. Valančiūno trauma išryškino „Raptors” bėdas.

Ne taškų Toronto komanda pasi-gedo labiausiai, kurių centras pri-rinkdavo bent po 12 per vakarą penkis pastaruosius sezonus. Taškus „Raptors” gretose ir taip yra kas renka. Tačiau ko kol kas negali kompensuoti bendražygiai, tai gynybos po krepšiu, atkovotų kamuolių ir stumdymosi su varžovų aukštaūgiais.

Atminimo lenta ministrams.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Lentos atidengimo momentas.

Organizatorių nuotraukos

Kaune įamžintas sušaudytų ir nukankintų ministrų atminimas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje neseniai prisimintas dramatiškas 1918–1940 m. Lietuvos Respublikos ministrų likimas. Net 45 ministrai tapo sovietų ir nacių represijų aukomis, 29 iš jų buvo nužudyti arba mirė kalėjimuose. Pasak Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro (LGGRTC) direktorės Teresės Birutės Burauskaitės, mūsų pareiga neužmiršti nė vieno, kovojusio už Lietuvos laisvę. Lapkričio mėnesį buvo minimas atkurtos nepriklausomos Lietuvos Ministrų kabineto šimtmetis.

Iniciatyvą įamžinti žuvusius, tremtyje kentėjusius ministrus iškėlė LGGRTC ir Kauno miesto savivaldybė. Nutarta Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje atidengti paminklinę plokštę, skirtą sušaudytiems ir nelaisvėje nukankintiems Lietuvos Respublikos 1918–1940 m. Ministrų kabinetų nariams atminti ir pagerbti. Joje – 29 ministrų pavardės. Šešiolika iš jų buvo nužudyti sušaudant, dešimt mirė kalėjimuose ar lageriuose, trys – tremtyje. Represijas patyrė ir ministrų šeimos: jos buvo tremiamos į Komiją, Altaus kraštą, Tomsco ir Novosibirsko sritis, į Jakutijos šiaurę, prie Laptevų jūros.

1942-aisiais Sverdlovsko NKVD valdybos vidaus kalėjimo rūsiuose sušaudyta beveik 80 Lietuvos piliečių, tarp jų – aštuoni 1918–1940 metų Lietuvos ministrų kabineto nariai: ministras pirmininkas Pranas Dovydaitis, vidaus reikalų ministrai Petras Aravičius, Antanas Endziulaitis, Zigmas Pranas Starkus, susisiekimo ir užsienio reikalų ministras Voldemaras Vytautas Čarneckis, švietimo ministras Kazys Jokantas, krašto apsaugos ministras Juozas Papečkyš ir finansų ministras Jonas Sutkus, jie palaidoti drauge su kitomis politinių represijų aukomis šalia Sverdlovsko esančiame miške. Dalis tarpukario ministrų mirė tremtyje.

„Didi diena šiandien Kaunui, kadangi pažymime tuos žmones, kurie degė dėl Lietuvos ir kurie dėl jos sudegė. Jie sudegė ne savo noru – sudeginti kitų, priešišku žmonių. Ši lenta mums kasdien primins, kokie žmonės kūrė mūsų Lietuvą, kokie žmonės kūrė jos šiandieninę kasdienybę. Taip pat tai primins, kokie žmonės turime būti mes. Turime kovoti dėl Lietuvos, degti dėl Lietuvos, turime mylėti Lietuvą“, – kalbėjo atidengiant plokštę Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Nijolė Putrienė.

Simboliška, kad atminimo plokštę (jos autorius – skulptorius Jonas Jagėla, architektūrinės dalies autoriai architektai Liucijus Dringelis ir Evaldas Ramanauskas) atidengta toje Karo muziejaus sodelio vietoje, kurios kaimynystėje istorinis pastatas. Jame 1919 m. sausio 2-ąją įsikūrė antroji Lietuvos Vyriausybė, vadovaujama Mykolo Sleževičiaus. K. Donelaičio gatvėje daug ir kitų pastatų, kuriose dirbo įvairios ministerijos, ministrų kabinetas.

LGGRTC direktorė T. B. Burauskaitė dėkojo įamžintų asmenų artimiesiems, suteikusiems naudin-

gos informacijos, kuri buvo panaudota rengiant parodą. Pasak jos, mūsų pareiga yra surinkti kuo daugiau informacijos ir neužmiršti nė vieno, visais įmanomais būdais kovojusio prieš okupantus.

„Mes švenčiame šimtmetį savo valstybės. Šia valstybę statė asmenys, kurie buvo nukankinti tos valstybės, kuri 1940 birželio 15 d. įsiveržė į Lietuvą, turėdama tikslus, atsispindėjusius bolševikų parti-

Parodos standuose – sušaudytų ir nukankintų ministrų likimas.

jos nuostatuose: įteisinti terorą, kaip principą, kovojant su oponentais. Jais bet kas galėjo tapti. Tą Lietuvą pajuto jau pirmosiomis okupacijos dienomis. Žinome, kad šie žmonės niekad nenusikalto jokiai kaimyninei valstybei.

Paneigiant tarptautinius įstatymus ir teises jie suimti galiojant Lietuvos įstatymams ir baudžiami, įrašant, kad yra tėvynės išdavikai. Kokios tėvynės? Jie patys to klausdavo savo tardytojų. Šie žmonės išlaikė dvasinį orumą ir dažnai sakydavo: „Mes dirbame savo Tėvynei, nenusikaltome jokiai kaimyninei valstybei“. Tardytojų akimis, tai ir buvo „nusikaltimas“, – susirinkusiems pasakojo T. B. Burauskaitė.

Prisiminimais iškilnių metų pasidalijo ir sušaudytųjų artimieji. Buvusio vidaus reikalų ministro Zigmo Prano Starkaus dukra Birutė Starkutė-Pratašienė dėkojo už tėvo atminimo įamžinimą. „Labai simboliška ši lenta dėl to, kad ji pastatyta Kaune. XX amžiaus trečiame dešimtmetyje dauguma valstybės tarnautojų dirbo Kaune, kūrė šeimas, augino vaikus. Iš Kauno jie buvo išgabenti į amžinąją ir paskutinę gyvenimo kelionę. Sklaidant istorijos puslapius matome, kad 1918 metų vasario mėnesį nebuvo lengva Lietuvai, vyko vidinės kovos, tačiau valstybės veikėjai statė tvirtus pamatus naujai Lietuvai“, – teigė ji.

Iškilmingoje aukų pagerbimo šventėje dalyvavo Kauno miesto savivaldybės vadovai, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos atstovai, represuotų ministrų artimieji, LGGRTC vadovai, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyriaus nariai, Vytauto Didžiojo šaulių II kuopos nariai, Kauno karinių pajėgų pučiamųjų orkestras.

Atidengus plokštę Vytauto Didžiojo karo muziejuje buvo atidaryta LGGRTC parengta paroda „Represuoti 1918–1940 m. Lietuvos Respublikos ministrų kabinetai“, prieš tai jau demonstruota Seime ir Vilniaus rotušėje. Pasak organizatorių, joje galima išvysti iki šiol neeksponuotą vaizdinę medžiagą: represuotų asmenų fotografijas, dokumentus, spaudos leidinių faksimiles, 1918–1940 metų Vilniaus ir Kauno panoraminius vaizdus; pamatyti laiškus iš Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio, kalinimo lageriuose, kalėjimuose ar tremties vietų. Kaip teigiama LGGRTC Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus paskelbtame pranešime, nuo 1918 m. lapkričio 11 d. iki 1940 m. birželio 17 d. buvo suformuotas 21 ministrų kabinetas, kuriame skirtingu laikotarpiu atitinkamų ministerijų ministrais dirbo šimtas politikų.

Paskelbtame pranešime pabrėžiama, kad ministrai buvo išsilavinę žmonės: teisininkai, finansininkai, gydytojai, pedagogai, karininkai, dvasininkai, inžinieriai, žemės ūkio srities specialistai ir pan., mokėjo ne vieną užsienio kalbą, aktyviai reikėsi spaudoje kaip leidinių iniciatoriai ir redaktoriai, mokslinių straipsnių, darbų, metodinių instrukcijų ir vadovėlių autoriai ar vertėjai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ar kursų lektoriai. Jų stiprybė buvo tikėjimas savo tėvynės ateitimi ir garbinga jos vieta tarp išsivysčiusių vakarietišku valstybių.

„Kiekvienas jų įnešė savo indėlį į Lietuvos valstybės raidos ir visuotinės gerovės kūrimo procesą. Jų stiprybė buvo tikėjimas savo tėvynės ateitimi ir garbinga jos vieta tarp išsivysčiusių vakarietišku valstybių. Deja, visus pasiekimus sužlugdė sudėtinga politinė padėtis ir tarp didžiųjų Europos valstybių išaugusi konfrontacija, dėl kurios ir kilo Antrasis pasaulinis karas. Lietuva atsidūrė pačiame įvykių centre ir labai greitai neteko visko“, – rašoma pranešime.

Šiomet vasaros pabaigoje Ukmergės rajono Kadrenų kaime esančiame Didžiosios kovos apygardos partizanų parke iškilmingai atidengtas pirmosios Lietuvos Respublikos (1918–1940) ministrų įamžinimui skirtas memorialas. Šio parko įkūrėjas – Vyčio kryžiaus ordino kavalierius, dimisijos pulkininkas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, pats iškentęs tremtis ir lagerius, daug metų siekė, kad okupantų sušaudyti pirmosios Lietuvos Respublikos ministrai, kurių didžioji dalis buvo kariškiai, būtų deramai pagerbti. A. Svarinskas buvo numatęs ir vietą šiame parke memorialiniam paminklui pastatyti.

Kadangi monsinjoras šios savo svajonės įgyvendinti nespėjo, jo valią išpildė Ukmergės rajono savivaldybė, Ukmergės kraštotyros muziejus ir iniciatyvinė grupė „Atmintis“. Kiekvienas memorialo paminklas ministrui turi specialią hologramą, kuri leis turintiems išmaniuosius telefonus perskaityti išsamiai visą informaciją apie įamžintą žmogų keliomis kalbomis. Tuo siekiama, kad kuo daugiau jaunų žmonių šiuolaikinėmis technologijomis susipažintų su savo šalies istorija bei ją kūrusiais žmonėmis. Šiame parke vyksta įvairūs renginiai, lankosi rezistentai, moksleiviai.

Atminimo lenta.

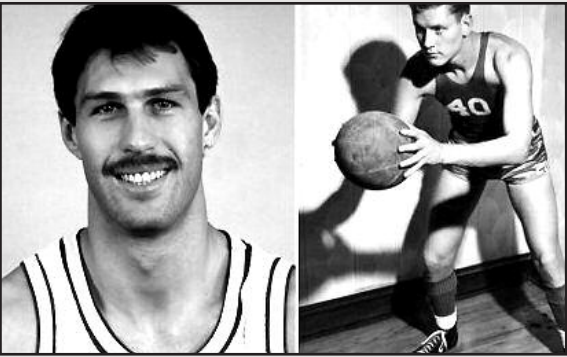
A. Vaškevičiaus nuotr.

Krepšinio žvaigždė Ray Ragelis

„Delfi“ spausdina krepšinio komentatoriaus Roko Grajausko (kuris savo tinklaraštyje „Iš viršaus“ skelbia įdomiausias istorijas apie NBA lygos praeitį, dabartį ir ateitį) naujausią tyrimą, kuris gali būti įdomus ir „Draugo“ skaitytojams. Autorius cituoja 1951-ųjų metų vasario 12-osios „Draugą“: „Ray Ragelis, Northwestern universiteto studentas, yra vienas geriausių krepšininkų Big Ten, kurį sudaro dešimt vidurvakarių valstybių universitetų krepšinio rinktinės. Tarpe geriausių krepšininkų Ragelio vardas stovi pirmose vietose“.

Taigi Ray (Raymond) Ragelis (1928–1983). R. Grajauskas pasakojimą intriguoja jau antrą kartą: „Pirmasis lietuvis NBA lygoje – 40 metų iki Marčiulionio“. Istoriją straipsnio autorius pradeda nuo East Chicago Indianos valstijoje: „Būtent čia 1928-ųjų metų gruodžio 10-ą dieną gimė pagrindinis mūsų istorijos herojus – Raymondas Ernestas Ragelis. Aplinkinių tiesiog Ray vadintas vaikiną užaugo imigrantų kupiname mieste. Čia tuo metu klestėjo daugiausiai pramonės sektoriuje dirbusių airių, lenkų, lietuvių ir serbų bendruomenės. ...Rytų Čikagoje lietuvių bendruomenės pėdsakas juntamas ir šiandien. Mieste yra Dariaus ir Girėno istorinį skrydį pagerbiančią gatvę, pavadintą 'Lithuanica avenue', anuomet veikė 1989-ais metais uždaryta Švento Pranciškaus lietuvių bažnyčia bei to paties pavadinimo pradinė mokykla, kurioje vaikai praleisdavo pirmuosius šešerius savo mokslo metus. Būtent ši mokykla 'NWI Times' publikuotame straipsnyje įvardinama kaip vienas iš legendinio Washingtono vidurinės mokyklos krepšinio komandos vyriausiojo trenerio John Baratt talentų paieškos šaltinių. Šioje vidurinėje galiausiai atsidūrė ir Ragelis, minėtoje publikacijoje apibūdinamas kaip 'gražus lietuvių vaikas, tapęs pirmąja garsiojo Baratto vadovautos komandos žvaigždė'". Tarp kitko, toje komandoje žaidė ir Ray brolis Ed.

Baigęs mokyklą Ray stojo mokytis į universitetą ir žaidė Northwestern universiteto komandoje. Nors lietuvaits buvo tik 193 cm ūgio, bet Indianos valstijos laikraštis „The Tribune“ jo žaidimą apibūdino šitaip: „Šis 20-ies metų jaunuolis savo greičiu ir judrumu sėkmingai kompensuoja ūgio trūkumą. Jo staigūs klaidinantys judesiai ir protinga kova dėl atšokusių kamuolių leidžia jam rezultatyvumu pranokti beveik visus aukštesnius oponentus. Tvirtai sudėtas blondinas pelnė jau 161 tašką per 11 rungtynių ir pasižymi išpučingu 14,6 taško vidurkiu“. Šį vidurkį Ragelis su kaupu viršijo trečiajame savo NCAA sezone. Net po 19,1 taško ir 11,1 atkovoto kamuolio per rungtynes rinkęs šviesiapalaukis tapo rezultatyviausiu „Big 10“ konferencijos krepšininku ir pasiekė naują Northwestern universiteto rezultatyvumo rekordą, per 22 rungtynes pelnydamas 421 tašką. 1951 m. užfiksuotas pasiekimas liko nepagerintas iki pat 2012-ųjų, kai tą simboliškai padarė kitas lietuvių kilmės krepšininkas John Shurna, – rašo R. Grajauskas ir reziumuoja, kad išpudingas lietuvių žaidimas atnešė jam ir nacionalinį pripažinimą: Ragelis žurnalo „Look“ buvo išrinktas į trečiąją simbolinių geriausių NCAA

Šarūną Marčiulionį ir Ray Ragelį NBA skiria keturi dešimtmečiai.

lygos krepšininkų „All-American“ penketuką. Iki pat šių laikų tokio pripažinimo tėra sulaukę tik aštuoni Northwestern universiteto krepšininkai.

Atrodo, kad tuo lietuvių krepšininko triumfas ir baigėsi, įsitvirtinti tuomet pirmuosius žingsnius žengusioje ir dešimt komandų pirmenybėse teturėjusioje NBA lygoje jam nepavyko. Tiesa, jį pasirinko dabartinių Sacramento „Kings“ pirmtakai Rochesterio „Royals“, bet čia jis žaidė tik 1951–1952 m. sezoną, nes po to išvyko tarnauti JAV armijoje. Po dvejų metų tarnybos ėmėsi trenerio amato ir jam neblogai sekėsi – dirbo Lake Forest universiteto krepšinio komandoje, vėliau – Northwestern universiteto vyriausiojo trenerio asistentu, bet tolesnei karjerai pamaišė liga – jis susirgo diabetu ir pasitraukė iš sporto. Mirė 1983 m., būdamas 54 m.

Straipsnio autorius rašo, kad Ray vaikų neturėjo, o apie jo brolių Ed ar jo šeimą, nepaisant intensyvių paieškų, nieko sužinoti nepavyko.

Parengta pagal delfi.lt

Ray Ragelis – pirmasis lietuvis NBA lygoje.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosent.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS–CHIRURGIJA–AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja
nuo š. m. rugpjūčio 1 d. perėmė
dr. Petreikytės kabinetą. Laukiami ir
seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJASKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA
Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

SKELBIMAI 773-585-9500
www.draugas.org

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2019 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2019 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

—

Įmonių ir komercinė teisė

—

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

—

Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika

Teisininkas

(312) 938-4909

asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius

Advokatė

(312) 219-8540

akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis

Advokatas

(312) 540-1075

domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys

Advokatas

(312) 938-4905

ddumbrys@boodlaw.com

One North Franklin, Suite 1200

Chicago, IL 60606

Fax: (312) 540 1162

www.boodlaw.com

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Ausra Kriščiūnaitė Padalino

Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

 Patirtis – daugiau nei 35-eri metai

Reikia pagalbos **PARDUODANT** ar **PERKANT** nekilnojamąjį turtą Floridoje, Tampa Bay, St. Petersburg ar aplinkiniuose miestuose?

Padėsiu Jums visais su nekilnojamu turtu susijusiais klausimais!

Raimonda Misiunas
Realtor

Cell: 773.896.7370
RaimondaRealtor@gmail.com

ADVOKATAI

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

PERKA

BRANGIAI PERKU

GINTARO DIRBINIUS

IR GINTARO GRYNUOLIUS.

tel. 708-603-5494

www.draugas.org

SUBSCRIBE

Receive BOTH!

ONE YEAR

DRAUGAS NEWS

12 ISSUES

LITHUANIAN HERITAGE

6 ISSUES

\$45 mailed

\$30 internet only

DRAUGAS NEWS

LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend

My link to LITHUANIA!

 www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE

MAGAZINE IN ENGLISH

A supplement mailed separately

8	4	9	1	7	2	6	3	5
6	3	7	9	5	8	2	1	4
5	1	2	6	4	3	9	8	7
4	5	6	8	3	9	1	7	2
7	9	1	2	6	5	8	4	3
3	2	8	4	1	7	5	6	9
2	8	4	7	9	1	3	5	6
9	6	3	5	8	4	7	2	1
1	7	5	3	2	6	4	9	8

4 + 3 + 9 = 16

2	6	9	1	4	8	7	3	5
7	8	4	5	3	9	6	1	2
1	5	3	2	6	7	9	8	4
5	9	1	4	7	2	3	6	8
8	2	7	3	9	6	5	4	1
4	3	6	8	5	1	2	7	9
9	4	2	6	1	3	8	5	7
3	7	5	9	8	4	1	2	6
6	1	8	7	2	5	4	9	3

6 + 7 + 9 = 22

„Draugo“ sudoku Nr. 137

išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Mečys Šilkaitis, Santa Monica, CA

Ona Kudirkienė, Orland Park, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

arba el. paštu – **skelbimai@draugas.org** ir faksu: **773-585-8284**.

Juozo Skiriaus knygą

„JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918–2018 metais“

kurią šiemet išleido Draugo fondas, galima įsigyti „Draugo“ knygyne, 4545 W. 63th Str., Chicago, IL. Kaina – 50 dol. Pridėtinis Illinois valstijos vertės mokestis – 9,25 proc. arba 4,63 dol. Persiuntimo mokestis – 5 dol. Pasiteirauti tel. **773-585-9500**.

REMKIME DRAUGO FONDA

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Kelias stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon**smile

I ŽINGSNIS. SUSIEKITE SAVO amazon.com PASKYRĄ SU **DRAUGAS FOUNDATION** PELNO NESIEKIANČIA ORGANIZACIJA. Prisijunkite per **smile.amazon.com** ir paieškoje suveskite **DRAUGAS FOUNDATION**. Šį veiksma pakanka atlikti tik vieną kartą!

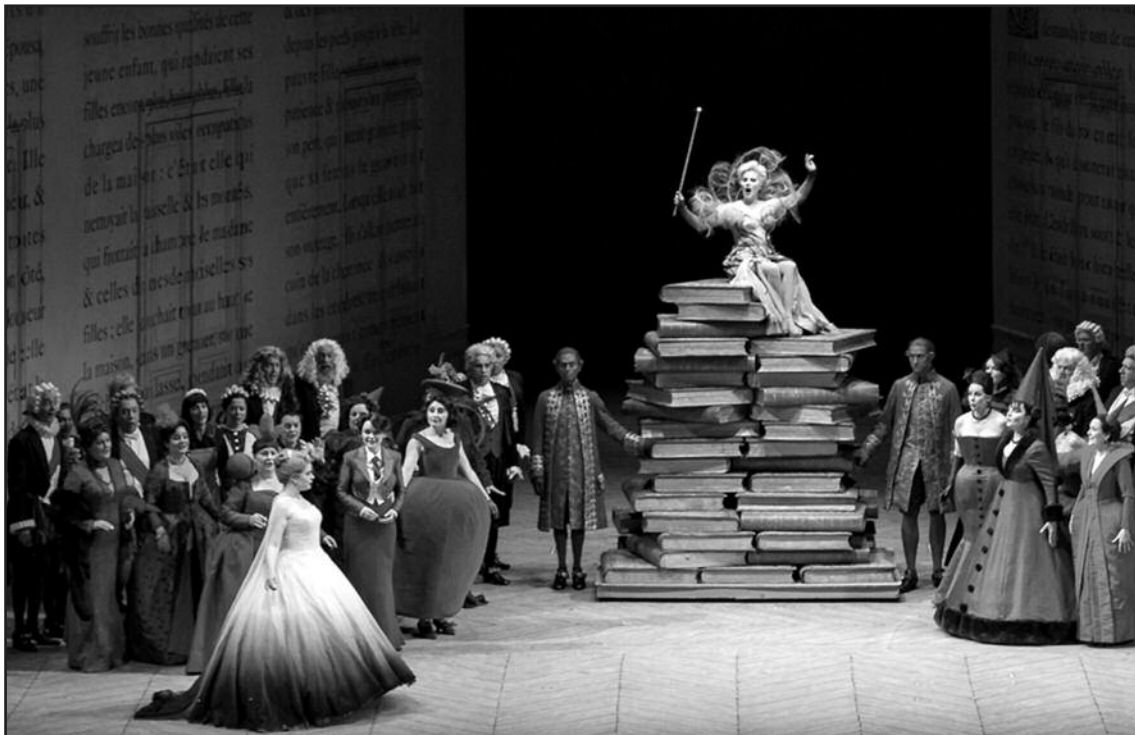

II ŽINGSNIS. PAKEISKITE VISAS ŽYMELES (bookmarks) IŠ amazon.com Į **smile.amazon.com** KASKART apsipirkdami Amazon internetinėje parduotuvėje įsitikinkite, kad jungiantės per **smile.amazon.com**, o ne **www.amazon.com** Jums jungiantis ir apsiperkant per **www.amazon.com**, Jūsų parama DRAUGO **NEPASIEKS**.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON internetinėje parduotuvėje jungdamiesi per **smile.amazon.com**, ir kaip paramos gavėją nurodėte **DRAUGAS FOUNDATION**, perkant kitus kartus, Jūsų parama jau automatiškai pasieks mus.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Scena iš *La boheme*Scena iš *Cendrillon*.

Todd Rosenberg nuotraukos

Lyric scenoje – dviejų pelenių istorijos

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Baigėsi kalėdinių atostogų metas ir į Civic Opera House rūmus vėl sugrįžta muzika: sausio 10 dieną atsinaujina Giacomo Puccini *La boheme* spektakliai, o sausio 11-tąją – Jules Massenet *Cendrillon* (*Cinderella*).

Džiugu, kad puikus Lyric Opera *La boheme* pastatymas sausio bus rodomas net aštuonis kartus – iki sausio 31-osios. Būtent šis spektaklis labiausiai nukentėjo dėl sezono pradžioje vykusio orkestro muzikantų streiko – rudenį po premjeros spalio 6-tąją jis buvo atliktas dar tik vieną kartą.

Šis *La boheme* – nauja populiarios operos traktuotė Lyric scenoje po daugiau nei keturiasdešimties metų. Kitomis akimis perskaityti žinomą bohemiškos istoriją XIX a. Paryžiaus Lotynų kvartale buvo pakviestas vienas geriausių šių dienų operos režisierių – britas Richard Jones. Įsimintini Čikagoje buvo jo *Jenūfa* bei *Hansel and Gretel* pastatymai, o netrukus – kovo 2–17 dienomis – turėsime galimybę pamatyti dar vieną R. Jones režisuotą operą – George Frideric Handel *Ariodante*.

Istorija, papasakota *La boheme*, – labai prancūziška, bet tuo pačiu ir universali. Joje save turėtų atpažinti visi, kurie nors kartą buvo įsimylėję, visi, kurie yra patyrę mylimo žmogaus išdavystę, visi, kurie kada nors gyveno nepritekliaujant. Režisierius R. Jones – emocijų meistras. Emocijos yra svarbios kiekvienoje operoje, o šioje – ypač, nes jos herojai jauni, ir jų jausmai užaštrinti iki begalybės, kaip būna tik jaunystėje. Vos susitikę, jau pirmajame veiksmo Mimi (italė sopranas Maria Agresta, debiutavusi Lyric praėjusio sezono kaip Liu kitoje Puccini operoje – *Turandot*) ir Rodolfo (amerikiečių tenoras Michael Fabiano, debiutuojantis Lyric scenoje) prisipažįsta meilėje, vienas po kito sudainuodami savo gražiausias arijas, ir jausminėje įtampoje pralaiko mus iki pat kūrinio pabaigos.

Ne mažesnėje įtampoje mus laiko ir kita pora – Musetta (temperamentingoji australų kilmės amerikietė sopranas Danielle de Niese) ir Marchello

(baritonas Zachary Nelson, kurį pirmą kartą taip pat girdėjome praėjusio sezono *Turandot*). Skirtingai nuo Mimi ir Rodolfo, kurių meilė vystosi mūsų akyse nuo tada, kai ji užsimezgė, Musetta ir Marchello turi santykių istoriją, kurią talentingasis režisierius leidžia mums suvokti jų netikėto susitikimo scenoje Kalėdų išvakarėse, bohemos pamėgtoje „Momus“ kavinėje: jie mylėjo ir tebemyli vienas kitą, šio jausmo neužmušė joks „racionalus“ požiūris į gyvenimą, jokie siūlomi turatai...

Jausmų tikrumą, kurį solistams padeda perduoti režisierius R. Jones, sustiprina ir natūralistinė spektaklio scenografija. Lyric debiutuojantis britas Stewart Laing scenoje kuria pilką peizažą, sušvelnindamas jį krentančiu sniegu, herojus rengia „neteatraiškais“ kostiumais, išskirdamas tik dramatiškąją Musetta, kurios suknelių spalvos – ryški raudona ir ryški geltona.

Dar vienas puikus debiutas – dirigento Domingo Hindoyan. Venesueloje gimęs Šveicarijoje dirbantis dirigentas D. Hindoyan šią operą mato kaip puikiai subalansuotą simfoniją, kurios pirmasis veiksmas – *allegro*, antrasis – *scherzo*, trečiasis – *adagio*, o ketvirtasis – pirmųjų trijų muzikinių prisiminimų puokštė, tik kitame kontekste ir su tragiška pabaiga.

Atrodytų, *La boheme* – jau tiek kartų girdėtas kūrinys, o naujoms interpretacijoms erdvės visada atsiranda. Ir kaskart iki ašarų jaudina. Ne veltui ši opera – auksiniame muzikos fonde.

Sausio mėnesio spektakliuose artistų sudėtis turėtų išlikti ta pati – tiesa, dar nepaskelbta, kas dainuos dviejuose paskutiniuose spektakliuose – 29 ir 31 d. Jau žinoma, kad sausio 31 d. operai diriguos italas Stefano Sarzani.

Kitos sausio mėnesio rodomos operos – Massenet *Cendrillon* premjera įvyko 2018 m. gruodį, o dabar bus parodyti du vakariniai (11 d. ir 17 d.) bei vienas dienis (20 d.) spektakliai. Sausio 11 d. prie dirigento pulsto Sir Andrew Davis pakeis Francesco Milioto.

Tai pirmasis šios operos pastatymas Lyric scenoje. Užburiantis Massenet kūrinys, įkvėptas garsaus XVII a.

prancūzų pasakų rašytojo Charles Perrault istorijos apie tyros širdies našlaitę, pastatymo autorių (režisierius ir kostiumų dailininkas Laurent Pelly, scenografė – Barbara de Limburg) tarsi gražinamas į ten, iš kur jis atkeliavo – į nuostabų pasakų knygų pasaulį. Tai savotiškas režisieriaus paminklas garsiam pasakoriui, su kurio knygomis jis užaugo ir kurio iliustracijos,

išlikusios atmintyje iš vaikystės, įkvėpė vizualius šio pastatymo personažų ir mizanscenų sprendimus. Nepra-leiskite progos pasiklausyti ir pasižiūrėti šio nuostabaus kūrinio, kurį meistriškai pristato jauni atlikėjai.

Teatro adresas – 20 N. Wacker Dr., Chicago, IL. Daugiau informacijos – teatro internetinėje svetainėje www.lyricopera.org arba tel. 844-494-0318.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Gelos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

A † A
Prof. ARŪNUI LIULEVIČIUI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną AUŠRELĘ LIULEVIČIENĘ, buvusią „Draugo“ priedo „Kultūra“ redaktore, taip pat sūnus VĖJĄ ir GYTĮ su šeimomis.
Mūsų mintys ir maldos – su jumis.

„Draugo“ leidėjai ir darbuotojai

draugas.org/mirties

Į Aspeną kviečiami kalnų slidinėtojai

Šiais metais Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) organizuojamos kasmetinės kalnų slidinėjimo varžybos ir slidinėjimo mėgėjų kelionė į puikų Aspeno kalnų kurortą Colorado valstijoje (<https://www.aspensnowmass.com/>) vyks **2019 m. vasario 24–kovo 5 d.** Kaip ir ankstesniais metais, tikimasi sulaukti gausaus būrio sporto entuziastų iš JAV, Kanados ir Lietuvos, kartu laukiama atvykstant ir jų šeimos narių.

Varžybos vyks **kovo 3 d., sekmadienį**; dalyvių registracija – **kovo 2 d., šeštadienį, nuo 4 val. p. p. iki 6 val. v. (809 S. Aspen St. Suite 1)** arba varžybų dieną. Organizatoriai prašo jau dabar užsisakyti kelionės bilietus ir viešbučio kambarius, kadangi varžybos vyks įtemptu kelionių laikotarpiu.

Dėl užsakymų kreiptis į atostogų kalnuose organizavimo kompanijos Ski.com atstovą Darin Smith el. paštu darin@ski.com arba tel. 888-920-5785. Daugiau informacijos el. paštu edmickus1@aol.com (Ed Mickus) arba vsaulis@sbcglobal.net (dr. Vytas Saulis).

* * * * *

Kovo 2 dieną, nuo 4 val. p. p. iki 6 val. v. vyks **Lietuvos Nepriklausomybės dienos šventė**, jos rėmėjas – LR garbės konsulas Aspene dr. Jonas Prunskis. LR garbės konsulas Aspene yra pirmoji diplomatinė misija Aspene, patvirtinta JAV valstybės departamento. Jeigu planuojate dalyvauti šventėje, prašome pranešti iš anksto el. paštu ltaspenconsul@gmail.com

ŠALFASS ir LR garbės konsulato Aspene inf.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
EUGENIJUS BUTĖNAS

1955.06.4 – 2018.01.7

DVIDEŠIMT PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
Žurnalistas VLADAS BUTĖNAS

1923.12.2 – 1993.11.7

AŠTUONERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
DALIA BUTĖNIENĖ (MEŠKAUSKAITĖ)

1932.07.2 – 2010.05.14

Mirties metinių proga šv. Mišios bus atnašaujamos sausio 12 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Jaunimo centro tėvų jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont, Chicago, IL.

Kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti Mišiose ir prisiminti a. a. Eugenijų, a. a. Vladą ir a. a. Dalią savo maldose.

Gintautas Butėnas

A † A
JONUI (JOHN) RUDAIČIUI

iškeliavus į Amžinuosius namus, reiškiame gilią užuojautą žmonai GAILEI (ROŽENAITEI); ilgametei PLC savanorei, dukrai TAIYDAI (RUDAITYTEI) CHIAPETTA; PLC Tarybos nariui, žentui RIČARDUI; dukrai MILDAI RUDAITYTEI; PLC savanorėms anūkėms MAJAI ir ARIANAI, kitiems giminaičiams, draugams ir artimiesiems.

Pasaulio lietuvių centras

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

DAILY Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** sveikina visus su Naujais metais ir sausio 9 d., trečiadienį, 1 val. p. p. tradiciškai kviečia pasižiūrėti filmo Pasaulio lietuvių centro (Lemonte) skaitykloje. Rodysime LRT istorinės serijos „Laisvės kaina. Savanoriai“ aštuntąjį filmą.

■ **Vasario 10 d. 3 val. p. p. Carl Sandburg** High School Performing Arts Center, 13300 S. La Grange Rd., Orland Park, IL vyks lietuviško miuziklo „Šnekučiai“ premjera. Daugiau informacijos tel. 630-640-9817 ir 773-547-0520.

■ **Tarptautiniame Madisono festivalyje vasario**

23 d., šeštadienį, 3:30 val. p. p. pasirodys „Žaibo“ šokėjai. Festivalis vyks Capitol Theater of the Overture Center. Atvykite pasigrožėti lietuvių šokėjų programa!

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės Portlando apylinkės valdyba** kviečia į iškilmingą Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės minėjimą, kuris vyks vasario mėn. 16 d. Latvių salėje. Pradžia – 5:30 val. p. p. Kalbės Kovo 11-osios akto signataras ir politikos apžvalgininkas Rimvydas Valatka. Koncertuos Portlando lituanistinės mokyklos „Atžalynas“ auklėtiniai bei tautinių šokių grupė „Aitvaras“. Suneštinės vašės. Daugiau informacijos: info@portlandlit-huanians.com arba tel: 503-267-0804.

Dievo Apvaizdos parapijai (Detroit, MI) reikalingas naujas arba naudotas akordeonas. Jeigu kas gali jį padovanoti, prašome skambinti tel. 734-660-8797.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

www.draugofondas.org

<http://draugokalendarius.org>

Secure Your **RETIREMENT FUTURE** with a **10% BONUS**
Let me show you how with a **Guaranteed Income Account for Life.**
A Fixed Indexed Annuity can help you with your long term Retirement Goals.

Robert Pastore – Your Personal Broker
will find the best fit for your needs.
Meetings in office or at your home.
219-712-0488
www.safelRASolutions.com

PADEKA

Draugo fondas nuoširdžiai dėkoja **Petrui Kaufmanui už 300 dolerių auką**, kurią jis atsiuntė baigiantis 2018 metams linkėdamas, kad „Draugo“ laikraštis gyvuotų daug metų.
Draugo fondas dėkoja už dosnią auką ir linki viltingų bei sveikų Naujųjų metų.

California Lithuanian Credit Union

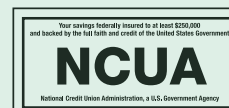
Santa Monica, CA

Savings 1.25%
IRA 1.50%

(310) 828-7095

info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ dėkoja už aukas, skirtas padėti vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Rosemarie Ignash – 8 dol., Mary Kriaučiūnas – 5,000 dol., Oak Tree Philanthropic Foundation – 1,000 dol., Ona Rušenienė – 25 dol., Žaneta Cirbulėnaitė – 50 dol., Laima Žliobienė – 200 dol., Audronė Norušienė – 1,000 dol.; a. a. Ben. Mačiukos atminimui Anne Marie Campbell – 100 dol.; vaiko paramai William Emerson – 30.50 dol., Rūta Kulbienė – 360 dol. Labai ačiū. „Saulutė“ („Sunlight Orphan Aid“), 1133 Amber Dr., Lemont, IL, 60439, tel. 630-243-7275, el. paštas: indretijunelis@sbcglobal.net

ASHES IN THE SNOW

The major motion picture based on
The New York Times bestselling novel
Between Shades of Gray

In theaters and simultaneously available
via digital streaming and on-demand:

JANUARY 11, 2019

pre-order now through iTunes,
digital file will be delivered Jan. 11th

also available on:

Amazon, Xfinity Comcast Cable, DirecTV, DISH, Cox, Verizon, Charter/Time Warner, VUDU, Google Play, Fandango Now, Redbox on Demand, Sony Playstation Microsoft Movies & TV.

theatrical markets:

Bradenton, FL	AMC Bradenton	2507 53rd Ave. E
Irving, TX	AMC Classic Irving	4205 W. Pioneer Dr.
Kansas City, MO	AMC Barrywoods	8101 Roanridge Rd.
Los Angeles, CA	TBA	
New York, NY	TBA	
Phoenix, AZ	AMC Arizona Center	565 N. 3rd St.
Solon, OH	AMC Solon	6185 Enterprise Pkwy
Southfield, MI	AMC Southfield	25333 W. 12 Mile Rd.
Westminster, CO	AMC Westminster	10655 Westminster Blvd
Woodridge, IL	AMC Woodridge	10000 Woodward Ave.

Visit **www.fandango.com** for a full listing of theaters and showtimes.